

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJAK.
Előfizetési ár: Egész évre: 6 frt; Félévre: 3 frt;
Negyedre: 1 frt 50 kr. Egy szám ára: 15 kr.
Folyó számla: Erdélyi Bank 2851—2900.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KOZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, BELKÖZÉP-UTCZA 11. SZ.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

A II. évnegyedi előfizetések
mielőbbi beküldését kérjük.

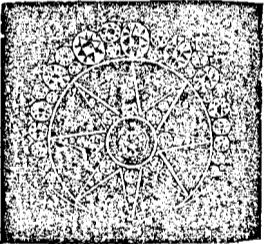
TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:	
Mezőgazdasági érdekképviselet. (i.)	183
A földjótás a gyakorlatban. Hadwiger Albert	184
Milyen távolságra ültessük egymástól az almát. Br. Kemény Béla	185
A kacsák (réczék) egy kevésbé ismert veszedelmes ellenségéről. Dr. B. S.	185
Szőlőtelepítés zöldajtványokkal. Liebbald Béni	186
Kisebbszakközlemények:	
A majorság galandférgé. — Ruganyos bőrfényház. — Drót-féreg ellen. — A vaj festése. — Új enyvygártás. — Graham-kenyér. — Borsólé, mint tisztítószer. — A melasz	186
Irodalmi szemle:	
Hazai lapokból. T. M. — (b. i.)	187
Egyleti élet:	
Az „E. G. E.” közgyűlése. — Az állatteny. szakoszt. ülése	188
Vegyes közlemények	188
Közgazdaság, üzlet, forgalom:	
A búzaring... — Tejkivitelünk... — A bpesti ügy. kamara a gabonauzsoráról. — Juhkivitelünk. — Gyümölcs-kereskedelem. — Aranytermelési statisztika. — Gazd. állapotok Törökországban. — Magyar zöldfőzelék...	189
Hirdetések	

Sárga János Ékszerész és órász.

KOLOZSVÁRTT,

Wesselényi Miklós-utca 11. szám.

Nagy raktárt tart mindenemű arany, ezüst és drágakő ékszerekből. Arany, ezüst, acél, nikkal fali és ébresztő órákból

Készít új ékszereket a legszebb kivitelben, valamint ékszer és óra javításokat pontosan.

Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve.
Részletfizetésre kedvező feltételek mellett

SÁRGA GERGELY

fehérnemű-, vászon- és férfi divat raktára

Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utca

(Belhid-utca) 8. szám.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni a tavaszi idényre dúsan felszerelt

RAKTÁRAMRA,

u. m. mindenemű kész női, férfi és gyermek fehérneműk, fehér és színes asztalnaműk, Chiffonok, Creasz hollandi és rumburgi vásznak, ág- és asztalterítők, függöny, szőnyeg és paplanok. Valódi szintartó mosó kelmék, új zefír, kreton és batizt. Keztyűk, harisnyák. Nap- és esernyők.

Midőn a n. é. közönség szíves pártfogását kérem, bátor vagyok megjegyezni, hogy nálam a legszolidabb kiszolgálás és a legolcsóbb árak szerepelnek.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Vagyok kiváló tisztelettel

(120. 2—26.)

SÁRGA GERGELY

KOLOZSVÁRT, Wesselényi Miklós-utca 8. szám.

Mezőgazdasági érdekképviselet.

(i.) Több komoly és megbízható jel kelti bennünk azt a reményt, hogy hazánk mezőgazdaságának régóta óhajtott, sokáig tervezett és egyöntetű, komoly alapokra fektetett érdekképviselete már a közel jövőben testet ölt.

Hogy ez a hír mit jelent, hogy megvalósulása mekkora lökést fog adni jövő haladásunknak — azt gondolkozó embernek magyarázni: felesleges.

Persze, a legüdvösebb czélú intézmény is csak úgy lehet hasznossá, ha jó alapon épül, ha az alkotó erő az anyag jóságával párosul. Kivánatos tehát, hogy e kérdésre vonatkozó véleményét mindenki, aki azzal foglalkozik, még idejében a forumra vigye; hozzá szóljon, bíráljon és tanácsoljon. Az érdeklődés ilyen megnyilatkozása minden nagy, közérdekű kérdés elintézésénél felette szükséges, a megoldást helyes irányba tereli s ez alkalommal különösen könnyebbségére válik azoknak, akik az alapozás nehéz munkálatait már egész csendben meg is kezdték.

Kezdetől fogva — amióta e kérdés a megoldandó problémák közé felküzdötte magát — két alapelv, két irány osztotta két pártra a gazdaközvéleményt. Hogy a társadalomnak, az öntevékenységek, avagy az államnak juss-on-e nagyobb szerep és befolyás az érdekképviseleti szervezet megalkotására, fejlesztésére, irányítására — ez volt és ma is ez: a két alternatíva. Melyik a helyesebb, melyik a jobb út, jobb mód?

Bizony: a második. A mi nemzetünk társadalmi alkotások, öntevékenység tekintetében — sajnos — messze mögötte áll a többi nagy európai kulturnemzeteknek! Jól tudja ezt mindenki, aki valaha valamely társadalmi intézményünk szolgálatában állott.

Az érdekképviselet szervezésének a kötelező társulás alapján kell történnie, ellenkező esetben: nem sok év kell ahoz, hogy egy tapasztalattal gazdagabbak legyünk e téren is... Nem tudok ezuttal szabatosabb külső formát adni meggyőző-

désemnek a következő cizitátumnál, melyet Pestvármegye gazdasági egyletének 1892-ben a szövetséges gazd. egyletek IX. nagygyűlése elé terjesztett javaslatából vettem:

„A mezőgazdasági érdekképviselet kérdése csakis úgy nyerhet sikeres megoldást, ha az az érdekközösség alapján szerveztetik, minden gazda belevonatik ezen intézmény keretébe s közös lévén az érdekek, a közös intézmény fentartására köteleztetik is.”

Ime, ez kell nekünk! Az intézmény fenntartására való kötelezés formája és mérete: részletkérdés, azzal ezuttal nem foglalkozunk.

Van azonban elég más, lényegbe vágó oldala a tárgynak. Például: Mi legyen a ma létező gazdasági egyletekkal, azok jövő czéljával, működésével és vagyonával? Bele vonassanak-e az új szervezetbe, avagy érintetlenül hagyassanak s ez utóbbi esetben jövőre mivel foglalkozzanak? Természetesen: csak azon egyletekről beszélhetünk ezuttal, amelyek tekintélyes vagyonnal bírnak, nagy és széleskörű érdeklődéssel támogatva dolgoznak, avagy mind a két faktorial együttesen rendelkeznek.

Legcélyszerűbb és az alapítók intenczióinak is leginkább megfelelő expediens volna az, ha az életképes és vagyonos egyletek — autonomiájuk teljes megőrzése mellett — kizárólag a gazdasági szakismereteknek népszerű terjesztését, avagy azoknak tudományos, magasabb színvonalra való fejlesztését tűznék ki további czéljokul. Kisebbsz egyletek: népszerű-, nagyobbak: tudományos irányban haladhatnának e téren. Elég mód és szükség van minálunk ily irányu hasznos működésre s bátran hozzátehetjük mindjárt azt, hogy ma is azok az egyletek töltik be jobban hivatásukat, melyek kevesebbet adminisztrálnak, de többet tanítanak. Nagy szükség van bizony még ez idő szerint minálunk a „gazdai tudás” munkálására s nem lesz felesleges az új érdekképviseleti szervezet megalkotása után felszabadítható társadalmi erőket ezen irányba terelni. Népszerű és tudományos előadások rendezése, lapok

Nincs többé **PERONOSPÓRA.**

(92 5—12.)

Vitrolin.

A legjobb és legbiztosabb peronospora elleni szer.

Aránylag olcsóbb, mint bármely más szer, mert kiadóbb, erősebb és teljesen peronospora mentessé teszi a szőlőket, burgonyát, veres szőlőt stb.

Árak: ½ kiló 40 kr., 1 kiló 80 kr., 6 kiló (1 holdnyi területre elegendő) 4 frt 50 kr.

Egyedül kapható: **LÁSZLÓ JÓZSEF** gyógyszerésznél és vegyészeti laboratóriumában Maros-Ujvárt, Erdély.

Kolozsvárt kapható **BURGER FRIGYES** gyógyárú kereskedésében.

és folyóiratok fenntartása: az eszközök, melyekkel dolgozhatnának.

Ne bántsuk tehát a régi egyleteket és ne vonjuk bele az új szervezetbe, elférnek azok igen jól mellette is.

Milyen legyen az új érdekképviselet jellege, szervezete, aránya és beosztása? Mind olyan kérdések, melyeknek alapos megoldásától az intézmény sikere függ. És itt ismét Pest megye gazdasági együletének előbb idézett javaslatából kapok ki egy kis töredéket:

„Ami az érdekképviseleti szervezet működését illeti, az csak úgy lehet eredményes, ha a szervezet maga bizonyos hatósági jogokkal ruháztatik fel. . . .”

Igen jó mintául szolgálnak — a mi a szervezetet illeti — a kereskedelmi és iparkamarák, természetesen a különböző terümennek megfelelő lényeges eltérések számításba vétele mellett. Tehát, mondjuk, a *gazdasági kamarák* volnának: az új szervezet váza.

Minél kevesebb apparátus, minél kevesebb „szerv” alkotatik, annál több eredményünk lehet a sikeres munkára. Keveset, de jól szervezzünk és adjuk meg a sikeres munkához megkívántató feltételeket. A garasos adminisztráció csak garasos munkát végezhet. Én tehát a kamarákat nem vármegyénként, vagy pláne járásonként tartom felállítandóknak, amint az annak idején egyes javaslatokban foglaltattott, hanem: *kerületenként. Dunántúli-, alföldi-, felvidéki-, délvideki és erdélyi kerületek érdekképviseleti szervezete* volna 5 központban egy-egy csomóvá fűzhető. Ezen központoknak a vármegyei-, még inkább közigazgatási *járási* érdekképviseleti szervek alkotnák a vidéki hálózatát. Lejjebb ne menjünk! A községek bevonásából elég lenne annyi is, ha azok a járési képviseletben szerepelnének.

A vármegyei-, esetleg járasi képviseletek kiküldöttjei tagjai volnának a kamarák testületének. A kamarák kiküldöttjei alkotnák az *érdekképviselet országos központját*. A centralizációt sem volna kívánatos ennél erősebb formában érvényre juttatni.

Ennyi volna az, amit a főbb irányelvekre nézve ezuttal elmondani szükségesnek láttuk; lesz még időnk és alkalmunk véleményünket a részletekre nézve is kifejteni.

A földoltás a gyakorlatban.

Ha azt mondják, hogy a „jó pap holtig tanul” — a mai viszonyok közt ezt talán reánk gazdákra is alkalmazhatnák s azért egy kis „gazdasági tudományos elmélkedés” oda irányítva, hogy miként lehetne a természet-

tudomány újabb vívmányait a gazdaságban gyakorlatilag alkalmazni — meg nem árthat.

Ezelőtt néhány esztendővel olvastam legelőször a „földoltás”-ról, melynek lényegét annál is inkább, mert szaklapjaink nem igen foglalkoznak vele behatóbban — azoknak kedvéért, kiknek talán figyelmét kikerülte volna, röviden ismétlem akkori feljegyzésem után:

A pillangós növények képesek a levegő nitrogénjéből táplálkozni — míg a másféle növények nem s ebben rejlik a pillangósok földoltató hatása.

Hogy mi ennek az oka, *Hellriegel* felfedezte úgy, hogy ő a pillangósok gyökereiben levő gumócskákban mikroorganikus szervezeteket — bakteriumokat — fedezett fel s ezek szerepét kutatta. Arra az eredményre jutott, hogy *a melyik talajban ezek a szervezetek nem voltak meg, vagy csak nagyon kis mennyiségben voltak jelen, ott még a pillangósok sem voltak képesek a levegő nitrogénjét assimilálni.* Fogta magát tehát és olyan földről, melyen a pillangósok kitünően diszlettek, aránylag kevés földet vitt át oly földre, hol azok nem diszlettek, ezáltal mintegy be akarván oltani ama bakteriumokkal, melyeket már nem alaptalanul a pillangósok *nitrogen felvevő képesítőinek* tartott, a földet s a kísérlet sikerült.

Ezt az eljárást nevezte el aztán „földoltásnak.”

Hazánkban is próbát tett aztán egyik jeles gazdánk Rovara Frigyes az általa akkor kezelt gazdaságban s kísérletének eredménye ez volt:

1. Termelt egy kat. holdon műtrágyázás és földoltás nélkül zöldtakarmány zabos búkkönye: 2400 kgr.

2. Műtrágyázás nélkül földoltással: 3360 kilogramm.

3. 600 kat. h. 132 kgr. szuperfoszfát trágyázás után földoltás nélkül: 4800 kgr.

4. Ugyanannyi szuperfoszfát trágyázással földoltással: 6107 kgr.

Tehát a földoltás nem egyszerűen érdekes kuriozum számba menő dolog, — annál kevésbé humbug, hanem: *tény*, melylyel ugyálszik a gyakorlatnak is számolnia kell.

Azóta természetesen haladott a világ s s a német tudósok mesterségesen kezdték tenyészteni ezeket a bakteriumokat s *»nitragin«* név alatt hozzák forgalomba, tehát a „mégis h. . . német” egy kis üvegecskében, most már a zsebében viheti a trágyát földjére.

Ezzel a trágyát lájbi zsebben hordó ötlelettel kapcsolatban nekem is támadt egy ötletem, melyet nem próbáltam ugyan még — de a kit érdekel, velem egyidejűleg megpróbálhat annál is inkább, mert nem olyan nagy dolog és pénzbe sem igen kerül.

A dolog ez:

Tudvalevőleg mi erdélyi gazdák a filloxera által meglepett szőlőinknek szénkénegezés általi fenntartására vagyunk utalva, sőt többnyire szőlőhegyeink talajainak nagy mésztartalma miatt nagyon sok helyen előnyösebbnek látszik, új szőlőket is nem amerikai alanyra oltványokkal, hanem hazai vesszőkkel beállítani és szénkénegezéssel fenntartani.

A szénkénegezés mellett, mint tudjuk, minden második vagy legalább harmadik évben a szőlőket trágyázni is kell, mert a szénkénegezés erősen soványítja a földet s az előadottakból könnyű arra következtetni, hogy jelentékeny részben azzal is soványítja, hogy

a szőlőtalajban levő nitrogéntartalma szerves vegyületek nitrifikációját előmozdító, a *»nitragin«* képező bakteriumokat is feltétlenül megöli. Tehát mesterségesen kell a „nitragin”, azaz a nitrifikációt okozó bakteriumokat újból megszorítani a talajban, még pedig a szénkénege hatása után minél előbb, hogy a talajban levő és még a trágyázással beleviendő nitrogén — mely nélkül növényi élet nincs — mielőbb assimilálhatóvá tétessék.

Ezt a fentebbiekből következtetve, csakis földoltással érhetjük el, még pedig a mint én tervezem, következő módon:

A szőlőtelephez tartozó terület legmagasabb, de azért hozzáférhető pontján, a szőlő nagyságához mérten több vagy kevesebb [] méternyi kisebb területet felforgatunk (megrigolirozunk) p. o. 80 cm. mélyen s azt jól megrágyázva, bevetjük lóherével, vagy még valamely gyorsabban fejlődő pillangóssal, borsóval vagy búkkönyvel. Mikor az itt természetesen buján növő pillangós fejlődésének tetőpontján van, azt az ember lekasálja vagy letipratja s a maga földjébe mintegy zöldtrágya képpen újra aláássa lehetőleg jó mélyen s a földet aztán újból beveti az illető pillangós magjával.

Meg lehet ezt tenni például a búkkönyvel vagy borsóval kétszer is egy évben, sőt többször is. Az így kezelt föld aztán természetesen saturálva lesz, nemcsak a sok légenytartalmu zöldtrágya által légennyel, de a légeny nitrifikációjához, azaz a növénygyökerek által felvehetővé tételéhez szükséges *»nitragin«*-nal, azaz: bakteriumokkal is.

Ezt a földet használjuk aztán a szintén ott közelben készitendő komposzt-gödörben érő komposzt-trágya rétegezéséhez s az ily módon elkészített trágyát hordjuk le a szőlőbe a szénkénegezését követő trágyázás idején.

Magától értetik, hogy a föld ilyen módon praeparálása hosszabb időt vesz igénybe.

Ez az egész eljárás természetesen csak tervezete a *Hellriegel* felfedezése egyik gyakorlati alkalmazásának. Valódi értékét aztán összehasonlító kísérletek volnának hivatva megállapítani.

De a próbával nem veszt az ember semmit. Azt a kevés munkát és kiadást mindenesetre megtéríti az, hogy a *Hellriegel* felfedezésétől egészen eltekintve is, igen jó szőlő trágyát nyerünk.

A legnagyobb valószínűséggel azonban a cél el lehet érni, mert tiszta következtetés: ha a *Hellriegel* által felfedezett mikroorganizmusok, melyek a pillangósok gyökereiben legnagyobb mennyiségben a földben is tenyésznek s a talajban levő légenyt nitrifikálják azaz a növények által felvehető állapotba hozzák és ezen alapszik a földoltás tana, a fentebb vázolt eljárással csak ezen hasznos mikroorganizmusok szaporítását eszközöljük, világos tehát, hogy az ilyen földdel kezelt trágyában azonnal assimilálható jégenyt adunk a szőlőnek, melynek a filloxera által megrongált s a szénkénege által is megviselt s így természetesen lanyhult működésű gyökérzete a mint éledni kezd, *azonnal* bő táplálékot kap.

Használható volna azután az így kezelt föld a szántókon is *»földoltás«*-ra, különösen lóhere, luczerna, búkköny, baltaczim, stb. alá kerülő táblákon, mely által ezen takarmány féléknek a levegőből nitrogén felvétele fokoz-

Arankamentes, államilag ólomzárólt lóheremag

55 frt

tól kezdve HALDEK magnagykereskedésében,

József főherceg Ő cs. és kir. Fensége udvari szállítójánál

Budapest, Károly-körút 9.

(126. 2 - X.)

atnék s egyrészt bővebb termésükkel, a mint a Rovara-féle kísérlet is igazolja, fizetnének, más felől trágyakészletünkbe a legbecsebb anyagot: a nitrogént legolcsóbban a levegőből szereznők be.

Hadwiger Albert.

Milyen távolságra ültessük egymástól az almafát?

A kezdő gyümölcsstermelők, gyümölcsöseiknek czélszerűen való berendezését, rendszerint elvették abban, hogy ojtványaikat igen közel helyezik el egymáshoz! Buzgóságok első hevében nem gondolnak bele a távolibb jövő esélyeire. A jelenben pedig, rosszul esik szemőknek, a még csekély térfogatot igénylő csemetéket a megkívántató távolságban ültetni el. A kezdő pomologus, rendszerint fősvénykedik a helylyel, mivel azon hitben él, hogy „több fa, többet is terem.”

A kezdő Pomologus, mint nemkülönben a legtöbb halandó, nem hajlandó elfogadni másoknak már tapasztalatokon alapuló jó tanácsait; nem hajlandó hitelt adni azon tiszta valóságnak, hogy a megkívántató távolságban jóval kevesebb mennyiségben elhelyezett almafa, összehasonlíthatatlanul: rendesebben és többet terem, jobb minőségű és tetszetősebb gyümölcsöt nyújt, termőképessége sokkal több ideig eltart, mint egy hasonló kiterjedésű területen, sokkal nagyobb számban elhelyezett, de egymáshoz igen közel fekvő almafa. Ilyformán a „kevesebb fa többet terem.”

Másrésről bizonyos, hazánk erdélyi részében azon hátrányos körülmény is, hogy rendszerint minden neme a fán termő gyümölcsnek rendetlenül terem. Sőt sok vidéken pláne 3—4 évben van egyszer figyelemre méltó gyümölcsstermés. Ily mostoha viszonyok mellett, a számító gazdának tekintettel kell lenni arra, hogy oly években is, midőn nincsen termés, gyümölcsös kertje után valamely jövedelmet huzzasson. Következésképp, ha gyümölcsfáinkat a megkívántató távolságban és rendszeresen helyezzük el, ez esetben gyümölcsösünknek területjét, mint mellékjövédelmi forrást is, jól kihasználhatjuk. Ellenben, ha fáinkat közel helyezzük el egymáshoz, mihelyst beáll a sűrűsödés veszedelme, az ilyen gyümölcsös kertek semmiféle jövedelmet nem képesek nyújtani.

A fent vázolt körülmény oly természetesen látszik, beismerem, olyan, mint a Kolumbus tojása. De az is bizonyos, hogy alig ismerem hazánkban olyan gyümölcsös, melyben a megkívántató távolságban volnának elhelyezve a gyümölcsfák. S talán a fentebbi körülmény egyik oka annak, hogy rendszerint gyümölcsfáink rendetlenül és keveset teremnek!

A kezdetben már okszerűtlen elhelyezése gyümölcsfáinknak, magában hordja azon veszedelmet is, hogy ritka gyümölcsstermelő bir oly nagy lelkiérővel, hogy utólagosan bár, elszánja magát, a kezdetben elkövetett hibáinak helyrehozatalára és nagy becsben álló gyümölcsfáit, sőt azoknak nagyobb részét, a megkívántató egymástóli távolságok elérése okáért legszebb életkorukban, *kivágassa*. Rendszerint tehát fentartatik a meglevő állapot. Ilyformán a helyzet évről-évre rosszabbá válik, az ilyen gyümölcsös kertek, mind kevesebbet kezdenek jövedelmezni, a fák pedig idő előtt tönkremennek. Csakhamar füstbe megy évek hosszú során tett fáradságunk és pénzbeli kiadásaink.

Alólírott tapasztalván, hogy almafáimnál, melyek bizony közel lettek az ültetés alkalmával egymáshoz elhelyezve, beállott a sűrűsödés veszedelme, fám évről-évre rosszabbul teremnek, a termésnek minősége évről-évre satnyul, a fának gyökérzete egymásba fonódnak, a talaj termőereje kimerül, a fák aljában semmiféle termény sem sikerül, ez idei enyhétől folytán gyümölcsösöm egyik részében, hol 3, más részében 4 öl quincumban lettek elhelyezve az almafák, kivágattam 560 darab gyönyörű 22—24 éves almafát. Jelenben fám

két oldalban 6 és 8, két oldalban pedig 3 és 4 öl távol esnek egymástól. Azonban több mint valószínű, hogy rövid pár év múlva, felét újból ki kell vágatnom gyümölcsfáimnak, mivel két oldalban a 3, illetve a 4 öl közeli távolságban a metszések útján, alig lesz lehetséges megakadályozni a sűrűsödés veszedelmét az összenövő ágaknak. Ilyformán 22—24 évi sok utánjárásom, kiadásaim után kénytelenittem, egyelőre 560, utólagosan 560, összesen 1120 darab 22—24 és esetleg 26—28 éves legszebb karban levő almafának a kivágására.

Az e fajta valódi három próbás patkancza aktivitástól, volt szándékom jóakarattal megővni a kezdő gyümölcsstermelőket jelen soraik útján, mivel ha mérlegbe veti a számító pomologus, a 22—28 éves, a legszebb korukban levő ojtott almafákkal való tüzelés, mégis csak igen nagy luxus a mai szűk világban

Okulni akarván saját káramon, legalább elhatároztam tanulmánytárgyává tenni a megállapítását azon egyszerűnek látszó kérdésnek, hogy voltaképpen mily távolságban czélszerű egymástól elhelyezni a magas-törzsű almafákat.

Megjegyzem, hogy van tudomásom a felől, hogy a gyümölcsfákat metszési műveletek útján, lehetséges tetszés szerint idomítani, növéseket felfelé és lefelé, úgy oldalvást növesre kényszeríteni, azoknak mindenféle arabeszk-szerű arányos alakokat adni. De szerény nézetem szerint az is bizonyos, hogy az ilyen dresszirozott gyümölcsfák nem a gazdasági gyümölcsstermelőnek, hanem inkább a faidomító művészet keretébe tartoznak, gyakorlatilag pedig csekély becsűlnek bírnak. Mesterséges metszések által, a gyümölcsfának egymáshoz közel álló veszélyeit, aligha lehet volna elhárítani, már csak azért sem, mivel egy sűrűn álló gyümölcsösnek a mesterséges metszések útján termőképességben való fenntartása, oly magasabb szakismeretet, annyi évenként előforduló kiadást igényel, hogy aligha kifizeti magát. Továbbá a tulongul való gyakori metszések, meg is rövidítik a gyümölcsfának az életidejét.

Nézetem szerint czélszerűbb a gyümölcsfának egyenkint már jóelőre bővön elegendő területet biztosítani, mint azokat sűrűbben elhelyezve, kilátásba helyezni, majd sűrűsödés esetében a mesterséges metszések útján való elhárítását a bajnak annál is inkább, mivel minél idősebb lesz a gyümölcsfa, annál nehezebben hever ki a metszéssel járó sebeket.

Égyáltalában a gyümölcsfának a metszés alatt való tartását nagyon kényes műveletnek tartom. Tapasztalatom szerint a gyümölcsfát megszabadítani az egyes felesleges, vagy rossz irányú ágaitól, a gyümölcsfaágainak belterületét lehetőleg üresen tartani czélszerűnek mutatkozik. De másrésről az is bizonyos, hogy ha egyszer késhez nyultunk, azt évek hosszú során többé nem nélkülözhetjük. ellen esetben fáink elbokrosodnak.

Újból felmerül tehát azon kérdés, hogy nagyobb kiterjedésű gyümölcsösökben, vajon nem czélszerűbb-e gyümölcsfáinknak nagyobb teret engedve, semmi akadályt nem vetni szabadon való kifejlődésük elé? Ez uton, miután a fa csak annyi ágat szokott hajtani, mennyi természetének megfelel. Következésképp felesleges ágakról csak kivételesen lenne szó, tehát a nyésés is csak az elpusztult ágaknak levágására szorítkoznék. Avagy czélszerűbb csak csekélyebb távolságra elhelyezni egymástól gyümölcsfáinkat s ez esetben folytonos metszés alatt tartani ezeket? Nagyon kíváncsún volna, ha a felvetett kérdésre, egy oly kiváló szakemberünk, mint pl. Ritter Gusztáv kolozsmonostori kertész-tanár ur, ki nek elméletileg úgy, mint gyakorlatilag bizonyosan megvannak ezen kérdés illető határozott nézetei, felvilágosítást nyújtana a számonkelték sok érdeklődő gyümölcsstermelőnek.

Visszatérve voltaképpen célomhoz, az almafának a megkívántató távolságban való elhelyezésének kérdéséhez, sok különböző fek-

vésű és talaju 50, talán 100 éves almafának megmértén elfoglalt területének kiterjedését, mérlegbe vetvén az egyéb körülményeket is, arra a meggyőződésre jutottam, hogy a magas-törzsű almafákat oldalos fekvés mellett legalább 16 méterre; teres jómínőségű helyen pedig legalább 20 méter távolságra legczélszerűbb egymástól elhelyezni.

Tagadni nem lehet ugyanis, hogy a sűrűn elhelyezhető, törpe alanyba oltott almafák hamarabb teremnek, mesterséges műveletek útján gyümölcsük nagyobbak és szebbek lehetnek; egyelőre, kedvező körülmények mellett, többet is jövedelmezhetnek. De másrésről alig szenved kétséget, hogy a gyümölcsöknek mesterséges uton való nagyobb és tetszetőssé tétele, legtöbb esetben a gyümölcs minőségének rovására történik; továbbá a törzse és a gyakori metszések útján nagyobb és korai termésre erőltetett almafák csak kevés évekig termőkésesek, alig egy rövid emberöltő alatt már tönkrejutnak. Ellenben a magastörzsű, a kívánalmaknak megfelelő távolságban elhelyezett almafának kezelése, csekély szakértelmet és utánjárás igényel, ha később bár, de sokkal nagyobb hozamképeséggel bírnak, termőképességük pedig 2—3 Pomologenerationak életidejét is túl élik.

A jelen időnek élő amerikai, bizonyosan mosolylyal fogadná egy ily hosszú időre előrelátó számításnak figyelembevételét. De mi Európában lakó erdélyi Pomologusok, ne legyünk önzők, adjuk meg gyümölcsfáinknak a megkívántató nagy területet, ezuton adjuk meg azoknak az alkalmat, hogy növéseikben, akadály nélkül követhessék természetüknek megfelelő hajlamaikat. Egyuttal vegyük figyelembe unokáinknak érdekeit is. Ültessük következőleg almafáinkat a megkívántató távolságban egymástól.

Br. Kemény Béla.

A kacsák (réczék) egy kevésbé ismert veszedelmes ellenségéről.

Dr. Hamann — egyike a legjobb helminthologusoknak — már régebben észlelte a fiatal házi szárnyasoknak, de főleg a kacsáknak egy sajátságos járványos betegségét. Feltűnő esete volt egy alkalommal, midőn 200 fiatal réczéből egyszerre 70 lett beteg. Reggel mikor kibocsátották őket, fáradtak voltak s késlekedve követték a többieket a tóra. Estére kelve szemeik zavarosak voltak, csőreikkel folyton tátingattak, de az ételhez nem nyúltak. Másnap reggelre mind kimultak. A betegség tehát nagyon gyors lefolyású volt. Eonczoláskor a begyükön 1 cm átmérőjű csomókat talált nagy mennyiségben. Ezek a csomók benyultak a begy üregébe s végre azt teljesen kitöltötték. A réczék tehát képtelenek voltak enni s így éhen pusztultak el. Mindenek csomóban egy-egy fonál féreg volt kor szerint egész 1 cm. sőt még hosszabb is. (*Filaria uncinata*.)

Ez a fonál féreg kacsákból s libákból már régebben ismeretes volt, de fejlődésüket nem ismerték, míg nem dr. Hamann fel nem fedezte, módot nyujtván ez által a gazdaközönségnek az ellene való védekezésre.

A férgek tojásai (petéi) a beleken át ürítettnek ki a bélsárral. Azokban a tavakban, a hol a fiatal réczék töltötték a napot, rendkívül nagy mennyiségben élt egy kis rákfaj az úgynevezett vizibolha (*Daphnia*) gyakran oly támegeesen uszáltak a víz felszínén, hogy a víz vörösszínű volt tőlük. Ezek az apró kis rákok pedig a fiatal réczéknek éppen a kedvence étele, míg a rákocskák magok nagy előszeretettel táplálkoznak a kacsáknak a vízbe lerakott bélsárból. Tényleg csakugyan ezek a kis rákok a közti gazdáit az említett veszélyes fonál féregnek. Dr. Hamann minden 2-ik 3-ik rákocskában (a zsigerek között a testüregben) talált egy kis élénken mozgó 1—2 mm. hosszú fonálférget. Ezek után megtudandó, hogy ezek csakugyan a kacsá fonál-

férgének az álcái a kacsákkal etetési próbákat végzett.

Először a kacsák bélsarában levő petéket etetett föl Daphniákkal. Rövid időn konstatahotta, hogy a kis rákokban ugyanolyan kis fonalféreg álcák fejlődtek ki, a milyeneket a tóban élőkből talált. Ha az ilyen inficiált rákokskákot nyelnek el róczék (pedig sokat esznek és különös előszeretettel) a rák teste a begyben csakhamar szétmúlik az emésztés folyadékok behatása alatt, a kis féregálcza szabaddá lesz s fejevével belefuródik a begy falába. Itt az izgatás következtében az ismert csomók keletkeznek, melyeknek belsejében az ott lévő nedvekből (nyirok, vérsavó stb.) táplálkozik s ivaréretté fejlődik ki.

Ismerve az elődi élettörténetét bizonyos, hogy orvosszerekkel nem védekezhetünk ellene, csupán elővigyázati rendszabályok, óvintézkedések (prophylaxis) által segíthetünk magunkon. Az óvintézkedés pedig abban áll, hogy a fiatal róczéket a tócsáktól, tavaktól, teljes mértékben távol tartsuk. Mesterséges tócsák, melyekben a vizet és talajt tetszés szerint lehet változtatni, más megítélés alá esnek. Mert ha jó kövecses talaju a tócsa, s korhadó növényi részek és iszap nincsenek benne s a vizét naponként lebocsátják, nem telepednek meg benne a Daphniák.

Hamann vizsgálatai szerint ugyanis az idősebb kacsák sokkal ellentállóbbak. De ha a járvány oly nagy mérvben tör ki, mint az említett esetben, akkor az idős róczék is visszartartandók a tócsáktól.

(Dr. O. Hamann: Die Nematelminthen 2-ik füzet.)

Dr. B. S.

Szőlőtelepítés zöldojtványokkal.

Ezelőtt négy évvel e sorok írója is próbát kívánt ejteni sima zöldojtások kiültetésével s e célból hozattam Nagy-Marosról 100 darab sima zöldojtott vesszőt az ott divó Riparia (nagy levelű) alanyon az odaváló kedvencz „Mézes“ fajból. A megérkezett vesszők igen szépek voltak, a nemesítés ugyszólván kifogástalan forradást mutatott s így kedv és örömmel ültettem ki azokat állandó helyeikre. Megjegyzem egyúttal, hogy a földbe jutott rész a „Vetter“-féle diafragma vágással lett ellátva megeredés és talpgyökerek nyérése céljából. Miután pedig harmatgyökereket nem óhajtottam, részben pedig hogy a folytonos sarjhajtást megakadályozzam, a föld színéhez közel eső szemrügyeket kivágással megvakítottam. Az így elkészített s gondosan elültetett vesszők beiszapolva (beöntve) s homokkal felcsirkázva lettek.

Igy vártam aztán a fakadást. Türelmem azonban kemény próbát állt ki, mert sokáig kellett várnom, míg egyik-másik csirkából egy-egy fakadás dugta ki fejét. Így is azonban boszuságomra igen sok teljesen elmaradt, úgy hogy a 100 darab elültetett sima ojtásnak alig eredt meg fele. Igaz ugyan, hogy a megereedt példányok azután szépen fejlődtek s erőteljes tökékké nőttek ki magukat; ámde a ki az ilyen hiányos megeredés után következő folytonos pótlást és foltozást már próbálta, az tudja azt is jól, hogy ily csekély megeredésben vajmi sovány vigasztalás és édes-kevés köszönet szokott lenni.

En tehát saját és leirt kísérletem alapján ezen eljárást senkinek sem ajánlhatom; ha azonban mégis akadna valaki, a ki azt több szerencsével vélné keresztülvihetni, annak csak a következő jó tanácsot adhatom:

Először is ügyeljen arra, hogy milyen alanyra lett a zöldojtás alkalmazva. Ezt azért jó tudni, mert nem minden alanyfaj gyökeredik egyformán. A legtöbb megeredési százalékot várhatni Rupesztrisz Montikola, — Aramon Ganzin és Riparia Portalis után. Már sokkal nehezebben gyökeredznek a Solonis, Othello, Berlandieri és hasonfélések. A legkevesebb megeredésre számíthatni, ha az alany

esetleg Jaquez, York Madeira, Herbemont stb. volt.

Ügyeljen továbbá arra is, hogy a zöld ojtások kellően beeredettek legyenek. Ez igen fontos körülmény; mert a rosszul és fogyatékosan érett zöldojtások után — bármily alanyon is, elenyésző csekély meggyökeresedést várhatni. Az ilyenek rendszeren rosszul forradottak is s ha közülök — szerencsés esetben — bizonyos százalék meg is ered, azokból erőteljes, hosszú életű s termékeny tőke sohasem válik. A forradás rendszeren megvastagszik, idomtalan bütyköt képez s a fenésedés valóságos és állandó fészket képez.

Még egy körülményt nem hagyhatok említés nélkül, már csak azon oknál fogva sem, mert a szőlővesszők meggyökeresedésénél kiváló szerepet játszik.

Nemcsak úgy tanultam, de hosszas megfigyeléseim közben beigazolván is láttam, hogy a földfölület közelében fakadó harmatgyökereknek fontosságot alig lehet tulajdonítani, a mennyiben még akkor is csak a látszat szolgáltatásban állnak, a midőn esetleg a talaj felső rétegében levő gazdag televény (humus) alkotórésztől dúsan táplálva, szemmel látható erőteljes s buja fejlődést elősegíteni látszanak. Az ily hatás nem lévén maradandó, idővel nagyon is megboszulja magát s alantibb táplálkozásra a tőkét képtelenné teszi.

Ekként tehát a harmatgyökerek egyáltalában nem kívánatosak s azért minden okoszerű szőlősgazda is azon iparkodik, hogy ezek fejlődését meggátolja, avagy a mutatkozókat eltávolítsa. Általános és beigazolt nézet lévén, hogy ezek határozottan az alantibb oldal és a fő talpgyökerek rovására élődnek.

A harmatgyökerek fejlődését már akkor meggátolhatjuk, a midőn akár a hazai sima vesszőt, akár pedig a sima zöldojtást a földbe helyesítjük el. Nevezetesen pedig azáltal, ha azon rügyeket, melyből ezek fejlődni szoktak (tehát a felszín közelében) elültetés alkalmával megvakítjuk, vagy jobban mondva, kivágjuk.

De voltaképp még erre sincs multhatlan szükség, ha az elültetendő sima vessző alján az ugynevezett „Vetter“ féle diafragma rézsut vágását alkalmazzuk. Ezen módszer mellett leggazdagabbak lesznek a legelső, vagyis talpgyökerek és szépen fejlődnek a tápfelzívó oldalgyökerek is; míg ellenben szegényül vagy nagyon is gyengén fog mutatkozni a felső harmat gyökérzet. Érdekes és tanulságos, a mint ezt maga Vetter K. Pál munkája (Die Cultur der amerikanischen Reben) 2-ik kötetében részletesen leírja s ez irányban tett kísérleteit bemutatja. De volt alkalmunk már számos nyilatkozatot is hallgatni, kik egybevágó dicséretesen említették az elért eredményt. Miután pedig csekélységemet is a többszöri próba határozottan meghódította s így hasznos és követésre méltónak találtam, jó lélekkel merem azt a szőlősgazdák kiváló és meleg figyelmébe ajánlani.

De hogy tulajdonképpen tárgyamhoz visszatérjek s a folytonosságon ejtett csorbát kiköszörüljem, sietek a telepítés egyéb módzatait is sorba venni.

Egy másik módja a zöldojtással való telepítésnek az, a midőn az elkészített területet megfelelő sor- és köztávolságban (például egy méter négyzetben) gyökeres zöldojtványokkal ültetjük be. Ezen eljárás már sokkal szerencsésebbnek nevezhető, a mennyiben — mint általán tudva is van — sokkal magasabb megeredési százalékra lehet számítani, sőt ha a gyökérzet egészséges s az ültetés kellően végeztetett, alig marad el itt-ott elvétve egy példány.

Kétféle mód áll rendelkezésünkre ilyenmü gyökeres zöldojtványt nyerhetni és pedig vagy egyszerűen levágjuk a teljesen beérett ojtványt a töről s azt egy évig iskolában gyökereztetjük, avagy pedig mint porbujtást a sorközi oromra húzzuk ki s csak a reá következő őszzel választjuk el az anyatókéről.

Nem lehet ugyan kifogás az első eljárásra sem, mi azonban határozottan állást foglalunk az utóbbi mellett.

Elmondjuk az okát is, hogy miért.

A sorközi oromra huzott vessző az anyatóról táplálva lévén, nemcsak hogy teljes százalékban megered, hanem akárhányszor már első évben is termést hoz. De eltekintve ettől, a meggyökeresedés gazdagabb s a hajtás izmos és erősebb lesz, mintha azt a legjobban iskoláznók is. Ne tartson vissza senkit sem azon háttéri gondolat, mintha ekként az anyató szerfelett megerősítve lenne, csak álljon elegendő trágya rendelkezésünkre, a melylyel e nagyobb mérvű tápfogyasztást ismét visszafoglalhatunk.

Történjék azonban a gyökeres zöldojtványok bármily módon nyert kiültetése, arról sohase feledkezzünk meg, hogy a kiültetést mindig trágyával végezzük, csak arra vigyázzunk, hogy a trágya a gyökereket közvetlenül sohase érje.

A harmadik módja a zöldojtványokkal való telepítésnek az, a midőn az alanytőkén 2—3 vessző zölden beojsztatik s megeredés után jó késő őszzel (a midőn már beérették), vagy jó tejelés esetén tavasszal az anyatókéval együtt ott helyben lebujtatik (homolitás) s az így származott 2—3 új tőke egymástól oly messze lesz húzva, a mint azt az alanyvesszőnek hosszúsága engedi.

Nem fér kétség hozzá, hogy ez a telepítés legjobb módja, a mennyiben — hacsak a vessző bujtás közben el nem törik — nemcsak egytől-egyig való megeredésre számíthatunk, hanem legrövidebb idő alatt jutunk egészséges, erőteljes és jól termő szőlőhöz ismét. Igaz, hogy maga a zöldojtványok nyári gondozása, karóhoz való kikötése, a bizonytalan beeredés, a lebujtási gondos munka, az elmaradhatlan trágya elég gond és költséget vesznek igénybe, azonban a kilátásba helyezett siker, mindezek dacára is, ez úton-módon nyer legvalószínűbb érvényülést.

Baranya-Szabolcs.

Liebbald Béni.

KISSEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

A majorság (apró marha) gyakran szenved galandféreg betegségben. A galandféreg (pántlika-giliszta) jelenlétét könnyen konstatahatjuk a majorság ürülékében található kiürített érett galandféregtest izek alapján. Főleg a Taenia avium és a T. filum fordul elő. Az ilyen tyukokat stb. tökmaggal (sütőtök, döblőcz) etetjük s kis darabokban páfrányt (ördögboroda, Aspidium filix mas) adagolunk, vagy kis mennyiségben gránátalma-főzetet. Ez utóbbira ügyelni kell, mert ha nem elég friss, háttástan. (B. S. Prakt. Wegw.)

Ruganyos (elastikus), nem törékeny bőrfényezés (lakk) a következőképpen készül: 30 rész colophonium, 30 rész vastag terpentín, 30 r. terpentín-olaj, 60 r. landarak, 120 r. sellak, 900 r. 90%-os alkohol. Mikor az oldat kész, megszűrjük s 15 r. lámpa-kormot kevés alkohollal elődörzsölve adunk meg hozzá. Ha más színűt akarunk, akkor megfelelő mennyiségű Kremsi-fehéret (Kremsersweiss), czink-fehéret, ultramarinkéket, chromsárgát, cinóbert adunk hozzá.

Drótféreg ellen igen hatékony szernek bizonyult a szántóföldek meszezése. Hektáronként 700 kgr.-ot a vetéssel aláforgatva, a terület a következő 5—7 évben teljesen ment volt a drótféregtől. Hasonlóképpen jónak bizonyult a földben finoman elkevert friss mész a karórépa, káposzta, czékla stb. ültetvények megvédésére a féreg ellen.

A vaj festése. Némely országban, pl. Angliában igen nagyra becsülik a sárga vajat s így a termelők télen át rendszeren rá vannak utalva a vaj főtésére. Tavasszal és nyár elején azonban a legtöbb helyen eléggé megfős-

tődik a legelő virágaitól is. De elítélendő a sárga répa levélvel való füstös, mert ez esetben nemcsak a vaj tartóssága szenved, hanem ize is sokat romlik. Legajánlatosabb az orlean, vagy még inkább a sáfrány. Alkalmazása a következő: 1 gr. sáfrányt, 10 cc. alkoholban és vízben oldunk s ebből $2\frac{1}{2}$ –3 köbcentimétert adunk 100 liter tejfölhöz, közvetlenül a köpülés előtt, de soha sem a vaj gyúrása alatt. (Prakt. Wegw.)

Uj enyvgyártási eljárás. Az enyv olcsó előállíthatóságán nem egy vegyész törte fejét hiába. Ha a lapunknak beküldött hír valónak bizonyul, akkor az enyvgyártás terén nagy változások elé nézünk, mert egy belga vegyésznek sikerült az állati enyv (Thirleum) oly eljárás útján előállítani, amelynek folyamatján nyert melléktermékek az előállítás költségeit teljesen fedezik, olyannyira, hogy a főproduktum — az enyv — semmibe sem kerül. Az eddig eszközölt kisebb kísérletek teljes eredményre vezettek s most a feltaláló egy nagyobb pénzcsoport számára készít nagyobb mennyiségű enyvot, mit — ha megtörtént — a nemzetközi szabadalmak bejelentése és értékesítése fog követni. Magyarországon, hol az enyvnek meglehetősen magas ára van, bizonyára örömmel látnók az új találmány meghonosítását, mert a hozzá való nyerstermékek felett bőven rendelkezünk.

A Graham-kenyér készítése. Gyomorbajban szenvedők igen szeretik a graham-kenyeret. Készítési módja ezen kenyérnek igen egyszerű. A durvánőrölt korpás buzaliszt, vagy kétszeres liszt megfelelő langyos víz hozzáadása mellett dagasztva lesz mindaddig, míg a teknőről és kézről a tészta le nem válik. Az így dagasztott tésztát meleg helyre téve, kelni engedjük. Ha kellőleg megkelt a tészta, újból kiszakítjuk és kenyérkéket formálunk belőle. A cipók ne legyenek vastagok, inkább laposabbak. Sütés előtt szurjuk keresztül egy vesszővel, hogy a héja el ne váljék. Az így előkészített cipókat tepsibe téve, két órán keresztül a kemenczébe sütni engedjük. Ha kellőleg kiszült, kivesszük a tepsiből és felületét kevés vízzel lemoszuk. A kész kenyeret lassan kell kihűlni engedni, mert könnyen elválik. Használni csakis jól szikkadt kenyeret szabad, mert a lágy Graham-kenyér is megárt gyengegyomru embernek.

Borsólé, mint ruhatisztító szer. Azon vízzel, melyben borsót főztünk, bármely ruhaszövetből el lehet a foltokat távolítani a nélkül, hogy a szövet színében kár esnék. E célból jól megszáritott fehér borsót megfelelő mennyiségű, de nem sós vízben főzünk. A főzésre használandó víz mennyisége attól függ, hogy minő erőre akarjuk a folyadékot készíteni. A mint a borsó kellőleg megpuhult, a vizet leszűrjük, ki hagyjuk hűlni és azután belemártjuk a kitisztítandó szövetet; ha csak foltot akarunk a szövetből kitisztítani, az esetben a borsó vizével a foltot jól megdörzsöljük. Szappant nem szabad használni. Mindenféle tintafoltok, ha csak nem igen régiak, vagy a tintának erősen maró tulajdonsága nem volt, zsírfoltok, vörösbortfoltok stb. ez eljárás után ugy a fehér, mint a színes szövetekből eltűnnek. A vízben e célra főzött borsó is felhasználható eledelül, ha a kihűlés előtt megsózzuk. Selyem-, gyapju- és pamutszövetek, feketék vagy más színűek, ha langymeleg borsóvízben megmosatnak, olyanok lesznek, mint az újak. Általában 1 kg. borsóhoz 8 liter vizet veszünk. A ruhát kimosás után langymeleg vízben kiöblítjük, gyengén kifacsarjuk és azután megszáritjuk.

A melasz (nem jegecedő czukorszörp, mely a czukorgyártásnál visszamarad) etetése a szarvasmarháknál fejenként $1\frac{1}{2}$ –3 kgrmt számításra, igen jó eredménnyel jár. A nyert tej mennyisége ha nem nagyobbodik is mindig, de javul. Zsirtartalma 0.3%-ról 0.5-re emelkedik. De az állatok sokat javulnak a melasz etetés idejében s így áruk is növekszik. Idomaik teltebbekké válnak s szőrözetük fényese-

sebb lesz. Egész külsejükön meglátszik, hogy jól táplálkoztak. Természetesen tisztán melaszszal nem lehet tartani őket, mert az állati szervezetre nélkülözhetetlen zsirt és protein (siker) anyagot, melyekből a melasz semmit sem tartalmaz. más eledellel kell nekik nyújtani. (Prakt. Wegw.)

IRODALMI SZEMLE.

Hazai lapokból.

A „*Gazdasági Lapok*.” (Márczius hó 26.) Cséres L. tollából közöl egy levelet arról a kérdésről, hogy vajjon komlót ültessenek-e, vagy szőlőjüket ujítsák meg vármegyéjükben a birtokosok, a mely kérdésnek aktuálitását kölcsönöz az, hogy már élénk megvitatás tárgya volt az O. M. G. E. egyik utóbbi gyűlésén. A levél, melyet először a „*Nagy Küküllő*” cz. lap közölt, e vármegye viszonyaiból kiindulva a szőlő felújítás mellett foglal állást és ezt a következőkben okolja meg.

A magyarországi 100–102 sörgyár évente 1.583,338 hl. sört gyárt s ehhez a mennyiséghez 6502 q. (à 100 kgr.) komlót szükséges. Magyarországon körülbelül 614 holdon (a miből Erdélyre körülbelül 300 kat. hold, illetve Nagy-Küküllőre 80–85 kat. hold esik) komlót termelnek és pedig az elmúlt évben az ő számítása alapján 2668 qt. Kitűnik tehát, hogy a hazai komlószükségletet nem bírjuk fedezni, mert 3834 qt. külföldről kell behoznunk. S hogy a saját szükségletet teljesen fedezni tudjuk, Magyarországon még 852 kat. holdat kellene komlóval betelepíteni, a miből az oroszlanrész bizonyára Erdélyre, illetve annak legjobb komlótermelő vidékére, Nagy-Küküllővármegyére esnék.

Tehát ha a magyar sörgyárosok egy kis jóakarattal a termelőktől vennék a komlót, az újabb termelésnek biztos jövő mutatkoznék.

A baj azonban a közvetítő kereskedelemben fekszik, mely a termelőt és fogyasztót egyaránt megadóztatja s ehhez járul még ennek az üzletágnak ama sajátja, hogy a sörgyáros nem időről-időre, hanem egyszerre, mondhatni bizonyos idegességgel szerzi be szükségletét. Ebben a gyors üzlet bonyolításában aztán sok finom fogás, börze manőver érvényesül, de ha az üzlet nyugalmasan eloszlan, nem lennének oly hirtelen árhullámzások s a mi komlónk ára is bizonyos szűk határok között egy nívón állana. Ez a nagy árhullámzás okozza, hogy nálunk 10 év alatt csak egyszer tudunk szép árat kapni. Utóbbi tíz évben q.-ként az árat biztos feljegyzés szerint voltak: 32, 100, 80, 120, 60, 130, 70, 110, 260, 80 frt, ebből látható milyen nagy és sokszor indokolatlan az árhullámzás.

De veszít a gazda a kevés termés miatt is s 32 frtos árat mellett rá fizet, ha pedig eladatlan komlója van, azzal semmit sem csinálhat, mert hasznavehetetlen. A komlótermelés kész szellemi és anyagi tőkét igényel és csak a nagy termelés fizeti ki magát, de parcellákban (per □-öl) nem érdemes telepíteni.

Egész ellenkezőleg állunk a szőlő termeléssel. A bort el lehet tartani, kezeléséhez századok óta ért a nép, s az állam anyagi és morális segínyt nyújt. Az agrár-bank pénzt kölcsönöz régi szőlők felújítására, míg a komló termelésnél zsebben kell lenni a készpénznek, különben a belobukás biztos. A szőlőket aránylag kevesebb elemi kár éri és nem állhat be túltermelés, különösen, ha a bortörvény teljesen széttagolja a borpancsolók szemérmetlen hadát. Minél több bort kell termelni, hogy kiszoríthassuk vele a sört, de különösen a rettenetes pálinkát.

Ez érdekes és sok igazságot tartalmazó levél indokaihoz bizonyára még számosat lehetne hozzá fűzni, de az ellenvélemények sem kevésbé súlyosak, melyeknek nagy részét Cs. L. éppen cikke első részében sorolja fel. Azt hisszük, hogy egy tárgyilagossá eszmecsere

sok tekintetben hozzájárulna a kérdés tisztázásához

A „*Köztelek*” (Márczius hó 25.) »Az érés megkésése és a trágyaszükséglet nagyobbodása a mély művelés következtében«, — hosszú czim alatt egy ép oly rövid, de talpraesett fejtegetést ad Sch. J.-tól. A mély művelésnek, midőn azt alkalmazni kezdték, írja Sch. — számos ellensége volt, többféle hátránya miatt, melyek között első helyen áll az, hogy a mély művelés késlelteti az érést és nagyobbítja a trágyaszükségletet. Mély művelésben a növényzet bújább és ez okozza az érés késlelését, természetes pedig, hogy a bújább növényzetnek több időre van szüksége míg megéri, mint a satnya növénynek ugyanazon körülmények között. — Kísérletek bizonyítják azonban, hogy ha helyesen alkalmazzuk a mély művelést, abból nem háramlik semmi kár a gazdára, mert ez a késedelem nem nagyobb, mint a mennyit pld. a friss trágyázás okozott volna. Ha tehát gabonaneműek alá nem mélyítünk, hanem mindig oly növények alá, melyeknél az érésnek késése kárt nem okoz, akkor a mély művelés minden hátránya elmarad.

A mi végül a mély művelés által okozott nagyobb trágyaszükségletet illeti, erre nézve a tett kísérletek eredménye következő. — Összel, egyszerre kevéssel mélyebben hatolva, alkalmazzuk a mélyítést, ugy a felszínre kerülő vad föld télen át trágya nélkül is meg fog érni s így ez irányban nem lesz több trágyaszükségletünk. Ha azonban a mélyítés egyszerre történik a nélkül, hogy a talaj átérésére kellő idő állana rendelkezésre, ugy természetes, hogy a mélyítés mértéke szerint több trágyára lesz szükségünk. Ha 20 cm. mély talajunkat 40 cm. mélyrétegben forgatjuk meg, a trágyaszükséglet kétannyi, mint annak előtte. A mély művelés által elért eredmény ezért kisebbnek nem mondható, mert dúsabb termések által fokozottabb mértékben használtatik ki a talaj s így a befektetett nagyobb trágyamennyiség — kifizeti magát. Természetes, hogy a hol fokozottabb mértékben használjuk ki a talaj tápanyagait, ott a visszapótlásról is fokozott mértékben kell gondoskodnunk. T. M.

A „*Magyar Kereskedők Lapja*” márcz. 19-iki száma érdekes cikket közöl „Tokaji konyak” (Egy konyak gyár üzemelmei) czimen s a manapság annyira elterjedt élelmiszer hamisításokkal foglalkozva, ezek közül kiemeli a nagy mérvet öltött konyak hamisítást, »a mély mavalóságos iparágga nőtte ki magát.« De az idézett cikk írója eleve kijelenti, hogy ő ezúttal eltekint a franciaia hamisítványoktól és a fantásie vignettáktól s egy oly visszaélésről akarja lerántani a leplet »mely még a hamisítástól is elvárt szemérmesség határán is túl megy.«

»Abeles Henrik özv. és Fiai tokaji konyakgyáráról szól az ének« folytatja egyenes őszinteséggel s azután az illustris példák egész sorát tárja elénk, világítja meg és teszi nevetségessé a gyár impudens reklamáit s szarkasztikusan mutatja be a gyár bel- és külforgalma között felmerülő óriási ellentétet. E példák közül azt hiszem nem lesz érdektelen egy párat reprodukálni, a melyek még a felsoroltakon kívül is több visszaélésnek vezetnek nyomára. A jeles czég például ilyen hangu reklámmal árasztja el az országot: »Akar ön jó konyakot inni? Kérjen csak tokaji konyakot, Tokaj város czimerével (kigyóskereszt hármass hegyen), mert különben értéktelen hamisítványt kap.«

Tehát olyan jó a konyakjuk, hogy még Tokaj városa is megengedi a czimere használatát. Természetesen így gondolkoznak a reklamtól elvakított fogyasztók abban a boldog hitben, hogy a konyak, ha már a város czimere alatt jelenik meg, bizonyára annak ellenőrzése mellett is kerül forgalomba. Azonban a dolog lényege csak az, hogy Tokaj városa — a híres tokaji konyak flaskóján kaczerkodó — czimerével csak annyiban áll összefüggésben, a mennyiben ezt a gyár előző tu-

lajdonosának 50 frtért eladta. Ez a jelenlegi tényállás, melyek előzményei igen mesésnek látszanak. U. i. Fürst B. a gyár első tulajdonosa a városnak 50 frtot fizetett a czimer örökös használati engedélyéért s mikor a vállalatot Abeleszék vették át, ők is megtartották azt a biztos hátvéd képpen. Ez is közrejátzott tehát abban, hogy konyakjuknak tágas piacot szerezhessenek s Bécsben és Budapesten nagy borkereskedést nyithassanak. A széles alapra fektetett világgalalmu gyár azonban jónak látta még egy marék port hinteni a világ szemébe s e végből megvásárolt a vasuti állomással szemben 1 és $\frac{1}{8}$ holdas szőlőskét. (mely maximum 4 hordó bort termett) s ennek alapján épített egy 4 m. széles és 80 m. hosszú pinczét s azt két országra szóló nagy dárídóval szentelte fel. Mi természetesebb azonban, minthogy a gyár ezen újabb körülményeket ismételtén hallatlan szemérmelen reklám kibocsátására használta fel. Magától értetődik, hogy a hatás és eredmény nem maradtak el.

Két évet élt már a szőlő és pincze a czégtulajdonában s a gyár azóta nagy torgalommal dicsekedhetett a mi az eladást — s annál kisebbel — a mi a beszerzést illeti. Sokak előtt gyanusnak tűnt fel ez az aránytalanság, a mi mellett érvelt az is, hogy daczára a gyár óriási exportjainak, a gyár kéménye csak hébe-hóba füstölt, holott a megrendeléseknek megfelelően szakadatlan munkában kellett volna lennie.

A csodálkozásból és álmélkodásból azonban felrázta a töprengőket a legutóbbi borvizsgálatok jelentése, mely az ünnepelt pinczében 3 féle bort íhatatlannak s több mint 1000 hlitert gyanusnak deklarált.

Ime tehát a gordiusi csomó ki van bontva, absurdumon nem kell senkinek törni fejét Tokaj városában az Abeleszék árgus szemű megfigyelői közül. Ezen nevetséges ellentétek kibontakozásán pedig minden malíczia és káröröm nélkül is el kell mosolyodnunk, — pláne ha még az alábbi reklamot az elmondottak után olvassuk: „Tokajer Kellerei Gesellschaft H. Abeles Wwe & Söhne Tokaj Kellereien in den eigenen Weinbergen gegen über der Station Tokaj.“

Magyarul: Tokaji Pincze-Egylet. Abelesz H. özve. és Fiai Tokaj. Pinczészet a vasuti állomással szemben fekvő saját szőlőhegyeikből.

Tehát nekik pinczészetük van saját szőlőjük termelvényeiből s onnan kerül ki a valódi tokaji konyak! . . .

Ezek azon üzemek, melyek alapján mindenki konstatalhatja, a mit a cikk írója eleve jelzett, hogy Abeleszék »még a hamisítástól is elvárt szemérmetség határán is tulmentek.« Oszthatjuk a talpraesett cikk befejezésében kiemelt véleményt is, mely szerint az írója: »csak hazafias kötelességet vél teljesíteni, mikor a cég üzemleire a közfigyelmet felhívja.«

S mit szóljunk ezekhez mi? S mit szól ezen alapos lelepleztetéshez a jeles firma? Vajjon érezni fogja-e a kirovandó büntetés terhét — nem kutatom. Azt hiszem, mindenki tisztában van a borpancsolást sujtó törvények mineműségével s ezzel szemben azzal is, hogy a több esztendei hamis üzelem folytán mily vagyonghoz juthatott egy ilyen keresett cég, a miknek alapján sejtethetjük, hogy a végén is csak Abelesz urék fognak markukba nevetni. De még se hiszem. Mert ha a törvény szigora nem lesz képes őket anyagilag lesújtani s így nem fogják megérezni manipulációjuk következményét, legalább bűnük nehézsége szólaltassa meg elszunnyadt lelkiismeretüket, a melynek hián ki tudja hány betegnek — ki orvosságként drága pénzen vette meg mérgüket — okoztak kínos perczeket.

Várjuk az ítélet eredményét, hadd lássuk, hogy sujtanak egy bűnöst, a ki vétett a hazafiság ellen, mert megrövidítette az államot; a ki vétett a törvény ellen, mert tiltott úton bort és konyakot állított elő s azt for-

galomba hozta; a ki vétett a humanizmus ellen, mert könyörületlen volt s aki vétett a tisztesség ellen, mert: — ámitott. (b. i.)

EGYLETI ÉLET.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet évi rendes közgyűlése márczius hó 26-án d. e. 10 órakor tartatott meg a tagok élénk részvételével.

Elnökölt: Cs. Szabó József egyll. elnök.

Előadott és jegyzett: Tokaji László egyll. titkár.

Felen voltak: Br. Bánffy Ernő alelnök, Lészai Ferencz, Gr. Bánffy György, Nagy Dezső, Csermák János, pénztárnok, Br. Mannsberg Sándor, Gy. Gr. Teleki László, László László, Deák Ignác, Péter Béla, Réti János, Ritter Gusztáv, Molnár Sándor jogtanácsos, Marselek Ferencz, Macskási Pál, Szereday Aladár, Br. P. Horváth Kálmán, Ifj. Br. Zeyk József, Magyary Géza, Jakab László, Dr. Nyerges Zsigmond, Dr. Papp József, Szentgyörgyi Lajos, Dr. Szentkirályi Akos, Kuskó István egyll. tagok.

1. Egyleti elnök a közgyűlést megnyitván, megemlékezik az egylet elmúlt évének nevezetesebb mozzanatairól. Hivatkozik a tagoknak előzőleg megküldött évkönyvre, melyben az évi egész működésről hű kép foglaltatik. Megemlékezik Erzsébet királyné tragikus elhunytáról és az egyletnek ez alkalommal tanúsított részvételéről és Gr. Bethlen András haláláról. Szól az egyletnek a vámtarifa kérdésében elfoglalt álláspontjáról; a hitelszövetkezetek orsz. központjába való belépésről; az adómentes szesz ügyben tett egyleti felterjesztésekről. Az egylet hivatalos lapjáról szólva, azt az igényeknek megfelelően szerkesztettnek nyilvánítja és utal a gazdaközön-ség pártolására, mint a mely hivatva van a lap jelenlegi jó minőségének fenntartását segíteni.

Végül a földmívelésügyi miniszter erkölcsi és anyagi támogatásáról köszönettel emlékezvén meg, felolvassa a miniszter alkalmi üdvözlő sürgönyét:

„A 26-án tartandó rendes évi közgyűlésen egyéb elfoglaltságom miatt sajnálatomra részt nem vehetek, azonban az egyesület hazafias működéséhez szerencsét kívánok Darányi.“

Az elnöki megnyitó és ministeri üdvözlő eljenzéssel fogadtatván, közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére elnök felkéri: Lészai Ferencz, Réti János és Nagy Dezső tagokat.

2. Egyleti titkár előterjeszti az egylet múlt évi működéséről szóló jelentést, mely, amennyiben a rendes időben a közgyűlés előtt megküldetett — tudomásul vétetett.

3. Egyleti titkár felolvassa az egylet múlt évi zárszámadását, a számvizsgáló bizottság erre vonatkozó jelentését és az 1899. évi költség előirányzatot. Közgyűlés egyhangulag elfogadván a zárszámadást és költségelőirányzatot, igazgató, választmány és pénztárnoknak a szokásos felmentést megadja.

4. Egyleti elnök indítványára kimondja a közgyűlés, hogy az egylet tisztviselői nyugdíjalapját a múlt évi maradványból 3000 forintba kiegészíti

5. Egyleti titkár bejelenti a tagok létszámában múlt év folyamán beállott változásokat, mely szerint:

Az egylet tagjai közül ez évben elhunytak: Beteg Sándor, Gr. Bethlen András, Elekes Mihály, Kendeffy Sámuel, Szász Domokos, Szenkovits Márton alapító tagok.

Új tagokul 1898. május 8-ától a mai közgyűlésig beléptek egyletünkben a következők:

Alapító tagok 100 frttal: Gróf Beldi Ferencz, Éltető Dániel.

Rendes tagok: Deák Márton, Gáll János id. Irsay József, Kertész Samu, Kleipkauf János, Seyfried Károly.

Évoldjas tagok: Bakó Mihály, Bárdos Péter, Erdélyi Elemér, Egerházi István, Gyurka

István, Péter Gyula, Ferenczi József, Ujváry Ferencz, Vincze János.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

*

Az „E. G. E.“ állattenyésztési szakosztálya múlt hó 25-én d. u. 4 órakor végrehajtott bizottsági ülést tartott.

Elnökölt: Gr. Bánffy Cyörgy, szakosztályi elnök.

Előadott és jegyzett: Tokaji László, szakoszt. előadó.

Felen voltak: Szabó József egyll. elnök, Br. Bánffy Ernő egyll. alelnök, Gr. Beldi Kálmán, Magyary Géza, Br. Zeyk József ifj., Reich Albert, Gajzágó Antal, Tulogdy Samu, Lészai Ferencz, Gaál Elek, Dr. Szentkirályi Akos v. b. tagok.

1. Elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Lészai Ferencz és Reich Albert tagokat.

2. Múlt 1898. július 7 iki ülés jegyzőkönyve felolvasatván, előadó jelentést tesz a hozott határozatok végrehajtásáról. Tudásul vétetik.

3. Szakosztályi elnök a v. bizottság elé terjeszti azon kérdést: kívánatos-e, hogy az idén tenyészállat-kiállítás tartassék?

A többség azon óhaját fejezvén ki, hogy a kiállítás megtartassék, a díjazásokra rendszeren adatni szokott államsegély-összegek kérélmzése elhatározottat. Amennyiben a kiállítás megtartható volna, annak ideje feltételelesen szeptember hó 8., 9. és 10. napjaira tűzetett ki.

4. Az „E. G. E.“ ig. választmánya által és annak útján beadott indítványok tárgyalására és azokra vonatkozó javaslattétel céljából Br. Bánffy Ernő elnökleite alatt: ifj. Br. Zeyk József, Gaál Gyula, Gr. Teleki Ferencz, Jakab László és előadóból álló bizottság küldetett ki.

5. A szakosztály 1898. évi zárszámadásának megvizsgálására felkértek: Lészai Ferencz és Dr. Szentkirályi Akos tagok.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Kinevezés.** A földmívelésügyi m. kir. miniszter Torday Györgyöt, a budapesti m. kir. állami vetőmag vizsgáló-állomás ideiglenes minőségben kinevezett gyakornokát, segéddé nevezte ki.

— **Nemzetközi nagy lóvásár Érsekújvárott.** A Nyitramegyei Gazdasági Egyesület által a f. évben rendezendő XVII-ik nemzetközi lóvásár Érsekújvárott (Budapest és Bécs-től gyorsvonaton 2—3 órányi távolság) ismét május hó első hétfőjén s az ezt megelőző vasárnap délután vagyis április hó 30-án délután és május hó 1-én fog megtartani.

— **Az élelmi cikkek kezelésére,** csomagolására és szállítására vonatkozó utasítást a füzetben összeállítva adta ki a magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetkezete. A füzetet ingyen megkaphatja mindenki, ki ez iránt a kiadó szövetkezethez fordul.

— **Amerikai almatermés 1898. évben.** A chicagói főconsul jelentése szerint az Egy. Államokban az idei almatermés 28 millió barrel, tehát a tavalyi termésnek csak fele; ebből csak 228.659 barrel került kivitelre a tavalyi 913.000 barrellel szemben. Csak a Maine, Michigan, Nebraska és Oregon államokban volt jobb termés.

— **A gyümölcs osztályozására,** csomagolására és forgalomba hozatalára utasítást dolgoztatott ki az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, mely dr. Győry István tollából egy 61 oldalas füzetben képekkel illusztrálva tanítja ki a gyümölcsészt azokra a megfigyelni valókra, melyek a gyümölcs értékesítésénél oly nagy fontossággal bírnak. A füzetet bárki ingyen megkaphatja, ki ez iránt 5 kros levél-

bélyeg beküldése mellett az O. M. G. E.-hez fordul. (Budapest IX., Üllői-út 25. sz., „Köztelek.”)

— **A legnagyobb hóesés** Soha akkora hóesés nem volt, mint 1615-ben Angolország déli részén. Január 16-án kezdett a hó hullani és márczius 12-én hagyta abba, vagyis teljes két héttel tartott tovább, mint a bibliai nagy esőzés, a mely a Noé bárkáját az Ararát te-
tejére sodorta. A hó természetesen oly magasra gyűlt, hogy mindenféle közlekedést megakasztott, sőt a kisebb házakat is elborította.

— **Sok bor fog teremni az idén.** Legalább ezt következtethetjük, ha hitelt adunk a régi öregek azon közmondásnak: „ha a szőlővessző béle igen nagy, akkor sok borra van kilátás.” A kik már ez ideig metsztették szőlőjüket és megfigyelték, tapasztalhatták azt, hogy a szőlővessző béle sokkal nagyobb, mint az elmúlt években volt. De hát ezért senkit sem biztatunk ám, hogy a múlt évi termését iparkodjon mielőbb eltogyasztani, mert meg vagyunk róla győződve, hogy mindenkinek lesz elegendő üres hordója szüretkor, a mibe újborát szűrheti

— **Franciaország 1898. évi bortermése.** A szőlőterület az új telepítések folytán Franciaországban az utolsó évben ismét 17,582 hektárral növekedett, azonban az ország 1898. évi bortermése az utolsó 10 év (1888—1897) átlagánál 995.000 hektoliterrel adott gyengébb eredményt. Az 1898-ik évi bortermést összesen 32,282,359 hektoliterre becsülik, melyből 28.494,000 hl. 11 fokon alul, 2.703,000 hl. 11 fok és 1.086,000 hl. ezen felüli alkohol tartalommal bírt. A legtöbb bor rendszerint Hérault és Audeben terem, azonban az első vidéken 40%-al, utóbbiban pedig 25%-al kevesebb, ellenben Girondeben 50%-al kedvezőbb volt a szüret, mint a múlt évben.

— **Gazdatisztek ajánlása.** Szerkesztőségünkben több igen jelesen kvalifikált és sok évi gyakorlattal bíró gazdatiszt (írnoktól jószágigazgatóig) van előjegyezve, mint állás kereső. A legjobb lelkiismerettel ajánljuk őket gazdatisztet kereső nagybirtokosaink figyelmébe. Bővebbet kívánatra: a *Szerkesztőség*.

— **Kissebb birtok, uri lakással haszonbérbe kerestetik,** Kolozsvár határán vagy Kolozsvárhoz, esetleg más nagyobb vasut melletti városokhoz közeli helységben. A birtok nagysága lehet 100—200 kat. holdig. Csak *felszerelt, jó karban levő birtok* és lehető *kényelmes* (3—5 szobás) lakás kívánatik. Ajánlatokat az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatala közvetíti

— **Teljesen új!** Egy készlet, hét darabból álló gazdasági gépek helyszüke miatt minden elfogadható áron eladó. Czim a kiadó-hivatalban és főtér 18-ik szám alatt Kolozsvárt.

KÖZGAZDASÁG, ÜZLET, FORGALOM.

— **A buzaring krachja.** A látszat a mellett van, hogy a nagy arányokban megindított spekuláció a papiros-búza üzlet körül most nem vált be. A szertelenségek, melyek a tőzsde-lovagok körében minden reálitást, sokszor pedig még a tisztességet is lábba taposva, uralják gabona-üzletünket, végre is zátonyra jutottak s a komoly érdekekkel üzőt játéknak komoly következményei lettek.

A reális alapon álló gazda persze távol van, távol kell hogy legyen ettől a csúnya játéktól és csak következményeit érzi ezeknek, mely következmények abban állanak, hogy az általa drágán és sok küzdelemmel megtermelt gabonának árait nem az egészséges me-

derben folyó világverseny, hanem a spekulánsok játéka befolyásolják.

Megbízható hírek szerint a ringelők már egy millió forintnál nagyobb veszteséggel siratják abbéli vállalkozásukat, hogy beálltak búza-átvevőknek. Nekik ugyanis nem a búzára, hanem áremelkedésre és az ebből eredő árkülönbszetekre lett volna szükségük. Az eladók nagyobb része azonban bejelentette az árú szállítását, miután ezeket idejében beszerezte, persze nagyobb részt külföldön s innen van először az, hogy az átvételre bejelentett árút nemzetközi szemétnek nevezik és ennek tudható be másodsor, hogy a készárú üzlet stagnál és árcsökkenésnek néz elébe.

A furcsa és csúnya játék tehát így is, úgy is a magyargazdák zsebére megy (=)

— **Tejkivitelünk Konstantinápolyba.** Lapunk idei 9—10-ik számaiban Szász István tájékoztató cikket közölt erről a tervről, melylyel a m. kir. földművelésügyi miniszterimban komolyan foglalkoznak. A „Landwirtschaftlicher Blätter” márczius 20-iki számában szintén foglalkozik ezzel a kérdéssel és szerinte a török kormány az erdélyi tej bevitelének eszméjét nagy örömmel fogadta és megígérte, hogy készséggel kiküld egy meghatalmazott képviselőt Erdélybe, hogy a megalakítandó tejszövetkezettel tárgyaljon és megállapodásra jusson.

Ime tehát ismét kínálkozik egy jó alkalom arra nézve, hogy egyik terményünknek biztos piacot hódítsunk, azt megtartsuk és fejlesszük, még áldozatok árán is. Nem szabad ennél a kérdésnél rövidlátóskodnunk és apró-cseprő nehézségeken fennakadnunk, mert hiszen a kivitelre termelő és dolgozó országok termelőinek félre kell tenni megcsontosodott szokásaikat, kicsinyes aggodalmaikat; élelmesnek, a viszonyokhoz alkalmazkodóknak kell lennünk és a mennyiben ezen tulajdonságaink hiányosak lennének, azt fejlesztenünk kell, a népet, a kiscsajdákat pedig bele kell nevelni ezekben a viszonyokba.

Végre is valahára már hozzá kell fogni a dologhoz, mert olyan kormányra csak nem várhatunk, a melyik államilag csinálja helyettünk a kivitelt és a hasznot díjmentesen házhoz küldi Magunknak kell azt megcsinálni.

— **A budapesti ügyvédi kamara a gabonauzszoráról** A budapesti ügyvédi kamara legközelebbi közgyűlésének jelentése részletesen foglalkozik a gabonauzszorával is. A jelentés erre vonatkozó része következőképpen szól: „Időközben az ország délvidékén fölmérett az ugynevezett „gabonauzsora” ügye is. E részben már a legtöbb bíróságnak is volt alkalma nyilatkozni és pedig ellentétes irányokban. Nem kívánjuk ezen határozatokat bírálni, mert hiszen akkor a konkrét eset részleteibe kellene behatolnunk. Tény azonban az, hogy léteznek a bajok, a melyek elől az igazságügyi kormány sem zárkózhatik el. S e tekintetben a legnagyobb elővigyázatot vagyunk kénytelenek javasolni, mert egyoldalú intézkedések által vagy a kis földművelőket szolgáltatjuk ki a kereskedők élelmességének, vagy megfordítva a kereskedést kötjük békába, a mi meg ismét a földművelési termékek értékesítésére és a földmives hitelügyeinek megsemmisítésére vezet. Az igazságügyi kormánynak e kérdés tekintetében feladatát az képezi, hogy a törvények idevonatkozó intézkedéseinek tárgyilagos és igazságos végrehajtására felügyeljen. Mert nézetünk szerint idevágó törvényeink s különösen az uzszoráról

és káros hitelügyletekről szóló 1883: XXV. törvénycikk helyes oltalmazás mellett a földművesnek elegendő alkalmat nyújt és a szolid kereskedelmet sem károsítja.”

— **Juhkivitelünk** a lefolyt 1898. évben fokról-fokra süllyedt, míg végre — egyedül Romániára szoritkozott. A kivitel a folyó év két első havában azonban ismét élénkülni kezdett, úgy, hogy exportnak a tavalyi január és február havival (9540) szemben majdnem kétszeressé (17,781) emelkedett. A kivitt mennyiségek közül a legnagyobb részt, mintegy 11,000 darabot, Románia konzumálta, míg Franciaország, ez a régi, egykor híres fogyasztópiacunk január havában 1595, február havában 3840 drbot. összesen 5438 drb juhot fogyasztott el monarchiánkban.

— **Gyümölcskereskedelem.** A múlt évben, a mint ez már ismeretes, az amerikai gyümölcs kisebb mennyiségben juthatott az európai piacokra, mint az 1897. évben, a mikor a gyengébb termés és a föllépett vértetek megtizedelték a termést. A forgalom leginkább az angol és német piacokon csökkent, a mi a friss gyümölcs árát is fölverte; nagyon megdrágult főleg az alma és körte, melyekből különben más esztendőben igen sok amerikai származású gyümölcs érkezett az említett két államba. A hiány némi ellensúlyozására az európai exportállamok ugyan az idén is kísérleteztek az angol és német piacokon gyümölcsökkel, de csakis Svájc exportálhatta jó minőségű termékeit és természetesen megfelelő árat is ért el a bevitelre utalt gyümölcs piacokon. Svájc gyümölcskivitele a múlt évben jelentékenyen nagyobb volt, mint az előző években. Mig ugyanis a főszezonban több mint 600.000 métermázsára friss gyümölcsöt exportálhatott leginkább Németországba, a múlt évi összes forgalom csak 154.000 métermázsára rugott. Ez is bizonyítja, hogy mennyire kívánatos volna, hogy a magyar piacok is törekedjenek az idegen államok, főképp az angol és német piacok megszerzésére, a melyek bizonyára a mi jobb minőségű produktumainkat is szívesen látnák.

— **Aranytermelési statisztika.** A világ aranytermelése, mely a legutóbbi tizenöt év alatt egyre emelkedett s a legutóbbi hét esztendőben megkétszereződött, legnagyobb mennyiséget a most lefolyt 1898. évben mutatja. Volt ugyanis az összes termelés 14.091,406 unc. 59.857,470 font sterling értékben (1897-ben 11.483,712 u. 48.780,511 font sterling értékben és 1896-ban 9.820,075 u. 41.713,715 font sterling értékben). Az aranytermelő országok között első helyen áll Afrika 3.904,721 u.-val (1897-ben 2.818,493 és 1896-ban 2.150,106 u.) Második Ausztrália 3.254,443 u.-val (1897-ben 2.600,278 u. és 1896-ban 2.185,872 u.) Az északamerikai Egyesült-Államok a harmadik helyet foglalják a sorozatban. Európában Erdély áll aránylag legelől.

— **Gazdasági állapotok Törökországban.** Az elmúlt havi időjárás majdnem az egész hónapban teljesen tavaszi volt, úgy hogy a vetések szépen fejlődtek; a hó vége felé azonban fagyos szelek állottak be, mindamellett a vetések esetleges károsodásáról eddig még nem érkezett hír. A gabnapiacson az árak tetemesen hanyatlottak ugyan, de a kiviteli üzlet mégsem fejlődött, mert a helybeli bevásárlási árak még mindig magasabbak az európai piaci árnál.

Bányai Sámuel és Fia Erdély legnagyobb női felöltők és szücs-árúk raktára. Kolozsvár, Főtér.

Van szerencsénk a n. é. hölgyközönséget értesíteni, hogy a tavaszi idény újdonságai női felöltőkben megérkeztek. Raktárunkat a leghírnevebb gyárosoktól a legnagyobb gondnal és figyelemmel válogattuk össze, mely újdonságok megtekintésére a t. vevő közönséget tisztelettel meghívjuk. Moly ellen megvédeni elfogadunk minden néven nevezendő szőrmeárut, bundákat, férfi és női téli kabátokat mérsékelt díjszabás mellett és azok teljes értékéért szavatolunk.

— Magyar zöldfőzelék küldemények a berlini piacon. Berlin városának zöldfőzelék és friss burgonya szükségletét eddig túlnyomó részben Olaszországból látták el. A kereskedelemügyi miniszter tekintettel arra, hogy a magyar termékek jó minőségét a külföldi szállítók is elismerik, arra irányította törekvését, hogy zöldfőzelék-terményeinknek Berlinben piacot szerezzen. E célból mindenekelőtt arról gondoskodott a miniszter, hogy kellő díjmérséklés mellett a gyors szállítás is biztosítottassék. Ehhez képest a kelet-német-magyar vasuti kötelekben kiadandó és már sajtó alatt levő új II. rész 1. füzet díjszabásba többek között mindennemű főzelékre és korai friss burgonyára kivételes díjszabást állítanak föl; a rendelkezésre bocsátott díjtételek mellett kilátás van rá, hogy a magyar termékek az olasz származású hasonló szállítmányokkal sikeresen megállják a versenyt. Rendelkezett azonkívül a miniszter arra nézve is, hogy a szállítások megkezdésekor a földadási állomásokon kellő számú és ily küldemények szállítására alkalmas kocsik álljanak rendelkezésére. Utasította végre a miniszter az államvasutak igazgatóságát, hogy a szóban levő forgalom alakulását kísérje beható figyelemmel és a mennyiben a tapasztaltak szerint a kiviteli és versenyviszonyok további intézkedéseket tennének szükségesekké, ezekre nézve részletes javaslatokat tegyen.

Az „E. G.“ közvetítő osztályánál jelenleg előjegyezve van:

Kínálat:

1. *Tavaszbúza* 200 q. mezősegi, jól bokrosodó fajta, Amerikából ezeltől 8 évvel importált vetőmagból honosult. Kat. holdankint 10 q. termést ad. Eladó 5 q.-nál nagyobb mennyiségekben à 11 frt (m.-záhi állomásról). (cs.)

2. 15 mm. tavaszbuza; (9 frt) 8 mm. árpa (6 frt) és 15 q. tengeri (5 frt) eladó. (S. T. V.)

3. Eladó: 15—20 métermázsa tavaszi buza 1898-beli termés; csiraképpessége 96 százalék. Ára q.-ként m.-nádasi állomáson 10 frt.

4. 4—5 q. rigai lenmag 2-ik után termés, hl. súly 84 kiló; ára q.-ként M.-Nádason 11 frt.

5. 15 q. duppai zab, h. sulya: 54 kiló; ára q.-ként 6 frt.

Kereslet:

1. Lencse, 300 kg. mintázott árajánlat mellett. (G.—i—d.)

2. Lencse 5 mm. elsőrendű minőségű vetőmag.

3. Bükköny (tavaszi) tiszta, fekete mag 11 mm.

4. Lóhere elsőrendű arankamentes ólomzárolt 6 mm.

5. Luczerna elsőrendű arankamentes ólomzárolt 4 mm.

Mintázott árajánlatok a kiadóba küldendők. (K. g.)

Közelebbi tudnivalók: a kiadóhivatalban, hol a minták is megnézhetők.

Megbízó levelekhez 5 drb., tudakozásokhoz 2 drb. 5 kros levélbélyeg csatolását kérjük.

Időjárás Hazánkban többnyire borus, egyes helyeken ködös, de másként száraz az idő. A hőmérő éjjel 1—2 fokkal többnyire a fagypontra alá süllyed.

Nálunk a hét elején havazásra hajló, borult, szeles időt, derült száraz, de még mindig hűvös időjárás váltotta föl.

Yóslat: Délnyugoti légáramlással száraz és enyhébb idő van kilátásban.

Hőmérséklet: Budapest —0,4, Ó-Gyalla —0,0, Szeged —1,4, Kolozsvár —0,5

Budapesti gabonatözsde.

márcz. 29.

I. Készárúzet.

A buzaüzletben egyes márkák élénkebben vettek részt, ennek folytán a hangulat valamivel barátságosabb lett, különösen finom buzára vonatkozólag, melyek teljes árakat értek el, míg gyengébb minőségek csak néhezzen voltak értékesíthetők. Eladtak 18000 métermázst.

Rozs üzlettel, 7 frt 60—70 krért siába kínálva *Tengeri* Budapesten 4 frt 60 kr. kikindán 4 frt 12 és fél kron kelt el.

Márcz. 29-iki jegyzések:

buza bányai	78 kilos frt	9:90—9:95
" tiszavidéki	" " "	10:05—10:15
" bacsikai	" " "	10:15—10:20
" rozs prima 70—72 kilos frt		7:83—7:95
" másodrendű	" " "	7:75—7:85
árpa takarmány	" " "	6:20—6:55
" égetni való	" " "	6:60—7:40
" sörfőzésre való	" " "	7:60—8:40
zab	" " "	5:80—6:15
tengeri 6-bányai	" " "	4:65—4:70
" másnemű	" " "	4:60—4:65
repeze	" " "	11:25—12:—
köles	" " "	4:15—4:45

Feltes: buza, rozs hanyatló, árpa, zab változatlan, tengeri szilárd.

Budapesti értéktözsde.

1899. márcz. 22-én.

4 órai zárhatkor maradt:

Oszták hitelrészvény	369.20
Magyar hitelrészvény	397.25
Leszámítoló bank	259.50

Bécsi gabonatözsde.

A gabona- és terménytözsden az árjegyzések a következők voltak:

Buza tavaszra	9 27 frttól	9 28 frtig.
Buza máj.-jun.-ra	9 08 "	9 09 "
Rozs tavaszra	7 92 "	7 94 "
Zab	6 05 "	6 06 "
Tengeri máj.-jun.-ra	4 83 "	4 85 "
Repeze jan.—febr.	12 20 "	12 30 "

Állatvásár.

Kőbányai sertéspiaccz. Márcz. 29. Magyar I. rendű Öreg nehéz (páronként 400 kgon felüli 47½—48 kr. — Közép (páronként 300—340 kg. sulyban) 47½—48 kr. — Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 51—51½ krig. Fialat közép (páronként 251—320 kg.) 49—50 krig. Fialat könnyű (páronként 250 kgrig terjedő sulyban) 48½—49 kr. Szerbfai: Nehéz (páronként 260 kg. felüli sulyban) 49—50 krajczárig, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) 49—49½ krajczárig. Könnyű (páronként 240 kgr.-ig terjedő sulyban) 47½—48 krajczárig.

Budapesti sertés-konzumvásár *Napi árak:* 120—180 kg. sulyban 50—51 krig. 220—280 kgr. sulyban 50—52 krig. Öreg nehéz 47—48 krig. Kivételes ár 00—00. Malacok 40—42 krajczárig. A vásár hangulata élénk.

Borjuvásár márcz. 27. Felhajtattott 530 élő szopós borju, 1 rugott élő borju 46 belf. öltött borju, 16 éves növend. bárány öltött 25. A vásár hangulata vontatott.

Kolozsvári piaccz.

Fölhozatalmegtehető nagy volt, a kereslet azonban csekély lévén, az árak csökkentek

A csütörtöki (márcz. 30-iki) **helvásáron** a következő árakat jegyeztük föl.

buza (piaczi)	frt 8:—8:30
Rozs	frt 7:20—7:30
Árpa	frt 6:—6:20
Tengeri	frt 4:10—4:20
Zab	frt 4:50—4:60
Bükköny (mérlegesen jegyzés)	frt 4:20
Államilag' ólommal ellátott arankamentes idei lóheremag 60—62 frt.	
Magyar luczernamag	70—75 frt
francia	80—85 frt
Marha hus I. oszt. 1 kiló	53 kr.
" " II " 1 "	48 kr.
Zsir 1 "	72 kr.
9 drb. kisebb tojás	20 kr.
4 drb. nagyobb tojás	10 kr.

Elsőrangú hazai gyártmány.

GÖZCSÉPLŐK

Pontos czím:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár

RÉSZVÉNY-TÁRSULAT

BUDAPEST.

Magyarország legnagyobb és egyedüli **gazdasági gépgyára**, mely a gazdálkodáshoz szükséges **összes gazdasági gépeket gyártja.**

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni. (33 II. 10 26.)

Részletes árjegyzékkel és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szecekvágók Morzsolók

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG: Az irodalmi szakosztály elnöke: Br. BÁNYFY ERNŐ, alelnök: SZABÓ SÁMUEL, tagok: Br. FEILITZSCH ARTHUR, Dr. GIDÓFALVY ISTVÁN, GYÁRFÁS BENEDEK, KUSZKÓ ISTVÁN, LÉSZAI FERENCZ, Báró MANNBERG SÁNDOR, TUBA LAJOS, TURCSÁNYI GYULA

Felolós szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társzerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

A kiadóhivatal vezetője:

MARSELEK FERENCZ.

Telephon: 198.

Solymosy és Társa betéti társaság.

Sürgönyök:

Gépgyár és Vasöntöde

Solymosy gépgyár.

Kolozsvár.

Álló és fekvő gőzgépek, szivattyúk, sajtók — **TELJES SZESZGYÁRI, MALOM ÉS TÉGLAGYÁRI BERENDEZÉSEK.** —

Gőzkazánok, Vízkerékek, Turbinák.

GAZDASÁGI GÉPEK: Cséplőgépek, Járgányok, Rosták, Trienörök, Szecekvágók, Boronák, széna- és szőlőprések stb.

Fémöntvények. — Oszlopok. — Csigalépcsők. **Külön osztály: EKÉK.**

(101. 5—40.)

HIRDETÉSEK.

1433--99

Árverési hirdetemény.

A kolozsvári m. kir. erdőgazgatóság kerületéhez tartozó tordai kincstári faraktár területén a fűrészüzem megszüntével visszamaradt fűrészműgépréseknek és feleslegessé vált épületeknek örök áron való eladása illetve megvétele és az ezen épületek körül levő 4 hold terjedelmű raktártérnek az 1905. év végeig terjedő bérbeadása illetve bérbevétele iránt 1899. évi április hó 13-án d. e. II órakor Kolozsvárt a m. kir. erdőgazgatóság hivatali helyiségében nyilvános árverés fog tartatni.

A géprések kikiáltási ára 6847 frt 05 kr.

Egyes részek nem adatnak el Negvezésük és részletes értékük becslési kimutatásba van foglalva.

Az épületek — névszerint:

- I. Gőzfűrészépület, választékoló szin és kút;
- II. Nagy rakodó-szin (a melyekbe a tordai vasuti állomásból kiágazó iparvágány van vezetve);
- III. Gépészlakás;
- IV. Kovácműhely.

Összesen: 3000 frt becsárban árvereztetik el.

A 4 hold raktárterület évi bére 600 frt.

A terület bérelte a műtárgyak megvásárlásának kötelezettségével jár és csak oly ajánlatok vétetnek figyelembe, a melyek úgy a bérletet, valamint a vásárt egyben és kölcsönösen biztosítják. — Bánatpénz 3000 frt.

A költségvetés és becslési jegyzék a fentemlített kimutatással egyetemben, valamint az általános árverési és részletes szerződési feltételek a földmívelési m. kir. Ministerium erdészeti főosztályában, a kolozsvári m. kir. erdőgazgatóság és a tordai m. kir. faraktárgondnokság hivatali helyiségében betekinthetők. — Ugyanakkor az árverési és szerződési részletesebb feltételekre nézve felvilágosítás adatik.

Kolozsvár, 1899. márcz 24.

(145. 1—1)

M. kir. erdőgazgatóság.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy **14 év óta fennálló Tomán és Bányai szobafestő és mázólo cég** — társam Bányai Bela elhalálása folytán megszűnővén — a

szobafestő és mázólo üzletet

ezután

a saját nevem alatt fogom vezetni.

Igyekezni fogok, hogy mint eddig, úgy a helybeli, mind a vidéki közönségnek kívánsága, igénye szerint eleget tegyek. Gyári összeköttetésem folytán az anyagokat is mérsékelt árban kapva, a teljesítendő munkában bárkivel **olcsóságban versenyezhetek.**

Ujjonnan érkezett mintáim pedig olyanok, a melyeneket Kolozsvárt még senki sem állított elő.

Az eddigi cég iránt tanusított pártfogását a nagyérdemű közönségtől magam részére ezután is kérve, maradok teljes tisztelettel

Kolozsvárt, 1899. márczius hó.

(144. 1—6)

Tomán Béla,
szobafestő és mázólo

Külmonostor-utca 26. szám.

FISCHER PÉTER és Társa

cs. és kir. udvari szállítók

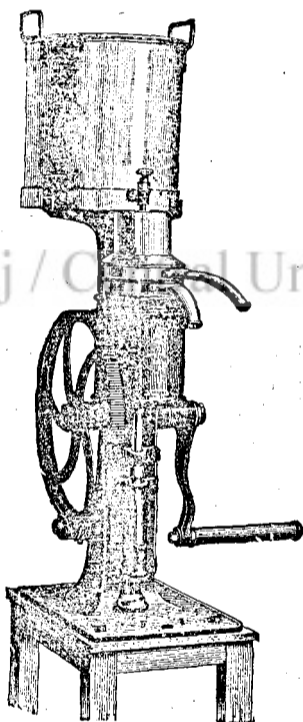
mű- és kötszer-gyárosok
BUDAPESTEN.

Raktár és gyár: IV. Kossuth Lajos-utca 6.

Ajánlják mindennemű **állatorvosi mű- és kötszerrel dúsan felszerelt raktárukat**, mely mindenféle újabb szerkezetű sebész, szülész, bonczani, patkolástani és más állatgyógyászati czélokra szükséges eszközöket tartalmaz.

1894. évi árjegyzéket kívánatra beküldünk.

Eszközök javítása és átalakítása is elvállaltatik. (7. 4 12.)

382 díjjal kitüntetve.

1898. évi Bécsi Separator-versenyen 1-ső díj.

ALFA SEPARATOR RÉSZV.-TÁRS.

ezelőtt PFANHAUSER A.

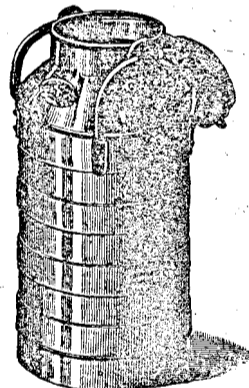
BUDAPEST, VII. Erzsébet-körut 45. sz.

Tejszövetkezetek és tejgazdasági telepek berendezése.

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

1898. évi gyártás 28,209 fölözőgép.

Árjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen. (63. 5—10.)

Hangszergyár!

Saját gyártmányu hegedűk, gordonkák, gitárok, citerák, czimbalmok, fa- és réz fuvóhangszerek, valamint azok alkatrészeinek nagy választéku raktára; továbbá német és olasz

huokat

BRAUN MIHÁLY

KOLOZSVÁR

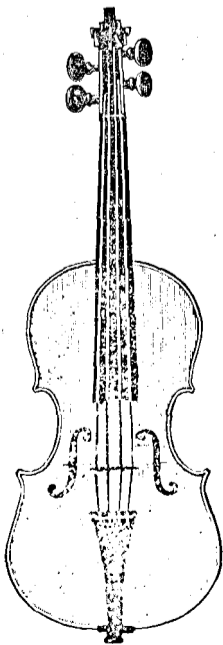
Wesselényi Miklós-u. 18.

Mindennemű javítások

pontosan és olcsón eszközöltetnek Vidéki megrendelések gyorsan teljesítettnek.

Árjegyzék

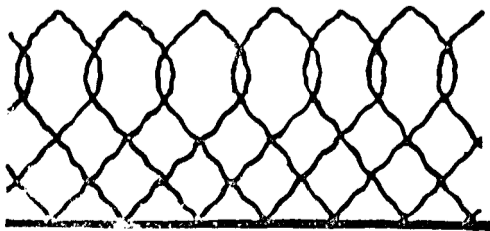
kívánatra ingyen és bérmentve. (117. 2—26.)

LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövet-fonat és szita-áru gyára
KOLOZSVÁRT, Torda-utca 9. szám.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, ugymint: kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek, stb. bekerítéséhez való **Gép-sodrony-fonatait**, majorsági udvarok fonattal való bevonását; pincze, padlás, felső világossági, magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát, áthányó rosták, szén, koks, kavics válogatásához; szikrafogók gépekhez. Zöldre festett légy szövet, szelelő és löherrosták. Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz- és cziinszövetek, Kruppa-sodrony szegélyzetek, aczél tiüskés sodrony-kertek s. a. t. bekerítésére. Különböféle mintákban, fakeretbe foglalt rosták és szíták, ruganyos ágybetétek (mátráz), sodrony-láb-törölők. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálok. (121. 2—26.)

Király Alajos

Első magyar szőlőpermetező és szénkénegező gépgyára
BUDAPEST, VI., Szabolcs-utca 4.

(33. IV. 1—3.)

1 szab. hengeralaku per-
metező 18 frt

1 ovál alaku Király-
permetező 16 "

1 ovál alaku Korona
permetező 12 "

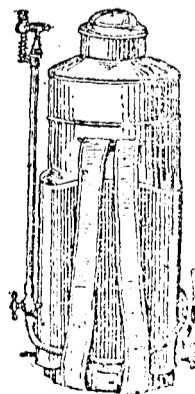
1 a la Vermorel per-
metező 10 "

I. sz. szénkénegező . 20 "

II. " " . 24 "

1899. október hó 30-án lejáratos
váltó ellenében is szállít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Olcso keritesek! Olcso keritesek!
Haidekker Sándor

sodronyszövet-, fonat- és kerítés-gyára
Budapest, VIII., Üllői-út 48.

Gyárt és szállít: gép- és kézi-sodronyfonatokat, tüskés-sodronyt, pánthuzalt: erdők, vadaskertek, baromfi-udvarok, gazdasági telkek, kertek, gyümölcsösök, szőlők stb. bekerítésére olcso árak mellett. Nyaraló-, park- és erkély-rácsokat, valamint csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat vaskeretes sodronyfonat és kovácsolt vasból; ugyancsak díszes virágágy- és gyeperkítéseket és favédő-kosarakat. Továbbá: föld- és kavics-rostákat; magtár-ablakrostélyokat; szikrafogókat; gabona-választóhengereket, valamint régi választóhengereknek új sodronyköpennyel való ellátását. Rostaszöveteket és fonatokat szelelő-rostákba.

(125. 2-6.)
Arjegyzékek és költségvetések ingyen.

Jutányos és pontos kiszolgálás!

Mily elkerülhetlenül szükséges
a szőlők permetezése
az elmúlt évadban bizonyult be, midőn csakis a permetezett szőlők nem mentek tönkre. Ennek elérésére legjobbnak bizonyult **Mayfarth Ph. és társa**

szabadalmazott
önműködő
„Syphonia“
szőlővessző
és
növénypermetezője,

mely az oldatot szivattyúzás nélkül önműködően a növényekre permetezi. Ezen permetezőkből már sok ezer van használatban, és számos dícsérő bizonyítvány mutatja kitűnő voltát valamennyi egyéb rendszerrel szemben. **Abra. és leírás rendelkezésre áll MAYFARTH PH. és társánál** mezőgazdasági gépgyárak, különlegességi gyár borsajtók és gyümölcs-értékesítési gépek részére. **Bécs, II. I. Taborsstrasse 76 sz.** Arjegyzékek és számos elismerő levél ingyen. Képviselek és ismétlődők kívánatosak.

Clichéket árjegyzékek, könyvek, szak- és folyóiratok, katalógusok és hirdetések, valamint minden egyéb nyomtatvány illusztrálásához rajz vagy fénykép után kitűnő kivitelben és legolcsóbb áron készít és szállít:

Fischer Lipót
chemigrafikai műintézete
Budapest,
IV., Kossuth Lajos-utca 15.
az Ujvilág-utczával szemben.
Vidéki megrendelések is legnagyobb pontossággal és figyelemmel teljesíttetnek. (4 5-X.)

Agnelli-féle
„MAGYAR KINCSEK“
burgonyából,
a mely Európa legmesszebbre érő országába legkitűnőbb tulajdonságai végett terjed, eredeti mag kapható

Agnelli József
plébánosnál, létesítőjénél, (139. 1-1.)
C S Á R I, via: Sasvár (Nyitramegye).
Ára 6 frt mtm.-kint ab Kutti vasuti állomás.
Ugyanott kaphatók a gyógy és műszaki növények palántái Utbaigazítással.

D. WÄGNER ÉS TÁRSAI
EGYESÜLT GYÁRAK BUDAPEST
IX. JINÓDY-UTCA 3
(a Gizella malom mögött.)
MINT BETÉTI TÁRSASÁG.

SZIKVIZGYÁRAK BERENDEZÉSE ÉS ELLÁTÁSA.
SÖR ÉS BORKIMÉRŐ KÉSZÜLÉKEK.
FÉMONTÓDE
ELEKTRO-GALVANIKUS FÉMLEMEZELÉSI INTÉZET.

KÉPES ARJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTESEN
FOLYÉKONY SZENSÁK
100% víz és 100% betétisifon

(71. 8-12)

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank
ÁRURAKTÁRAIBAN
ÁLLAMI ÓLOMZÁRRAL ELLÁTOTT
ARANKAMENTES LÓHEREMAG
Kapható: 50 vagy 100 kg.-os súlyban.
Fölvilágosítással szívesen szolgál:
AZ ÁRURAKTÁRAK KEZELŐSÉGE
Kolozsvár pályaudvar.
(2. 6-26.)

STOLCZ WINCZE
Kolozsvár főtér 11.
Arany, Ezüst, Ékszer
javítások, átalakítások, valamint minden új munkák szakszerű előállítása pontosan eszközöltetik. (127. 2-52)

A mödlingi cipőgyár,
mely ország- és világszerte kitűnő gyártmányairól híres, elhatározta, hogy lehetővé tegye azon t. vevőknek is a jó cipők vételét, kik eddig „olcsón“ vételek venni, midőn rossz csehgyártmányú bázis-cipőket vásároltak, és hogy forgalmát megháromszorozza, folyó márcziustól fogva gyártmányainak legkelendőbb cikkeit

teljesen haszon nélkül árultatja a helyi piacon és az eddigi ismert árakat leszállította 20-25%-kal.

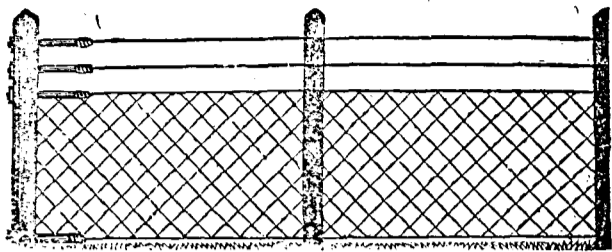
Midőn ezen örvendetes hírről a t. vevőközönséget értesíteni szerencsén van, kérem minél tömegesebb szíves saját meggyőződést szerezni.

Kolozsvár, Jókai-u. sarkán. (Gr. Rhédey palota.)
Teljes tisztelettel
SOMOGYI D. ERNŐ,
(106. 4-6.) a mödlingi cipőgyár képviselője.

A tisztelt háztulajdonosok figyelmébe.
Egy igen csinos, szakszerűen felszerelt
MINTA-TELEPET
rendeztünk be, a hol is a legjobb és a legszebb
closetek, falimedenczék, mosdók, fürdőszobák, vízellék, közkutak stb. stb.
teljes működésben bármikor megtekinthetők, és így abban a helyzetben vagyunk, hogy az általunk készített költségvetéseinkben előforduló berendezéseket természetes működésben mutathatjuk be s bárki előre meglátja, hogy berendezéséhez mit kap.
Ezen telepünk létesítésén nem kiméltünk sem költséget, sem fáradságot, csak hogy a t. háztulajdonosok igényeit minden tekintetben kielégíthessük.
Minta-telepünk megtekintésére szívesen látjuk és kérjük a t. háztulajdonosokat.
Műhely, raktár és minta-telép kőfalsori szappan-utca 4. és postakert-utca 1.
(Pollák Samu ur házában.)
Iroda 383.
Pollák Samu Iroda 104.
Clauser Adolf lakása 170.
POLLÁK és CLAUSER
vízvezeték, csatornázás és szivattyú-felszerelési vállalat
(107. 4-5.) **Kolozsvárt.**

Minden (57. 10-12)
Gaz-
dának, a mezői munkások részére szentes italok szükségeltettek. Ezen italokat bár ki, minden készülék nélkül, hideg uton igen olcsón előállíthatja, az én, törvényesen védett, teljesen tartalmatlan „**Likolaimmal.**“ Arjegyzék és kezelő könyv, kívánatra ingyen és bérmentve megküldetik.
VÉRTES LAJOS gyógyszeráraból, LUGOS 147. sz.

KOLLERICH PÁL ÉS FIAI

(137. 1-6)

Csász. és kir. udv. szállítók
első m. sodronyszövet-, fonat- és szitaáru-gyára,
 Budapest, IV., Ferenc József rakpart 21. sz.

GÉP-SODRONY-FONATOK

kertek, erdők, tyukudvarok, vadaskertek, gazdasági telepek. méne-
 sek stb. bekerítésére. Továbbá acél tüskés kerítés sodrony.
 Képes árjegyzék és költségelőirányzatok ingyen és bérmentve.

„FÖLDBIRTOKOS MAGYARORSZÁG“

(91. 5-12)

kiadóhivatala

BUDAPEST, VIII. Üllői-út 6. szám

által mindennemű jelzálogkölcsonök
 — a legújabb módozatok szerint —
 teljes sikerrel gyorsan eszközöltetnek.

*Ajánlatokkal, prospectusokkal, felvilá-
 gosítással készséggel szolgálunk.*

Az építési idény közeledtével tisztelettel van szerencsém
 a nagyérdemű közönség figyelmét felhívni a már 12 év óta
 fennálló

törvényszéki bejegyzett cégü

építési vállalati üzletemre.

Elvállalok ugy helyben, mint vidéken nagy
 és kisebb új épületek **FELÉPÍTÉSÉT** és minden-
 féle **JAVÍTÁSI** és **ÁTALAKÍTÁSI** munkálatokat.

Kiválóan előnyös üzleti összeköttetéseimmél
 fogva a legjutányosabb árakat alkalmazom.

**Tervrajzok, költségszámítások elkészí-
 tésére, ugyszintén becslések, felmérések
 és felülvizsgálatok** eszközzésére is a leg-
 jutányosabb árak mellett vállalkozom.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

Hirschfeld Lajos

(104. 4 6.)

építőmester.

Üzleti iroda: **Külmonostor-utca 82. szám.**

Távbeszélő-állomás **71. sz**

HARANGÖNTŐDE.

Alapított 1770-ben.

Andrásovsky Efraim

(Az 1885-iki budapesti orsz. kiáll. jury-tag)

Több kiállításon első díjat nyert.

Kolozsvárt, kül- és belmagyar-utca sarkán,
 saját házában.

Ajánlja az erdélyi részekben legnagyobb
 harangöntődjét, harangesoportok zenészig
 felállítását, kerti és utcai szivattyúk, tűz-
 fecskendők, gőz- és **vizvezeték, csatornázási**
vállalat helyben és vidéken gyorsan és pontosan
 eszközöltetnek. (133. 2-6.)

RÁCZ GYÖRGY Jolánföldi szőlőtelepén és kerté-
 szetében kapható a

legjobb élősvény Maclura Aurentiaca

nagyon sűrűn bokrosodó és kemény tövisű sövény.
 Gyökere csem-ték 1 éves, 4 forint, válogatott 6 forint
 50 kr., ezren alóli vételnél száza 1 forint. 2 éves,
 hossza 80-110 centiméter ezre 12 frt, száza 2 frt.
 3 éves, hossza 1-1¹/₂ méter, ezre 16 frt, száza 3 frt;
 továbbá **Gleditsia élősvény** 50-70 centiméter hosszú
 ezre 5 frt, száza 80 kr. Sokféle legnemesebb **alma,**
körte, őszi barack és ringlófák száza 26-28 frt.
Diófák darabja 30 kr. **Alma vadonc** 2 éves ezre 5 frt,
 száza 80 kr. **Utszéli fák akác** 3-4 méter, **Eper,**
Juhar, Egerfa, Tölgylevelű gyertyánfa, Betula, Ribes
Aureum jutányos áron száz és ezer számra. Végre
 különféle **fás és zöld szőlőajtványok** Portalis és Monti-
 cola alanyon. **Directermő amerikai gyökere** és **sima**
vesszők Riparia Portalis és Rupestris Monticola gyö-
 keres és sima vesszők és európai gyökere és sima
 vesszők.

Árjegyzékkel szolgál az

(82. 6-7.)

Intézőség, Kula, Bácsmegeye.

Rieger András

első erdélyi gazdasági gépgyár és vasöntődeje

NAGY-SZEBENBEN

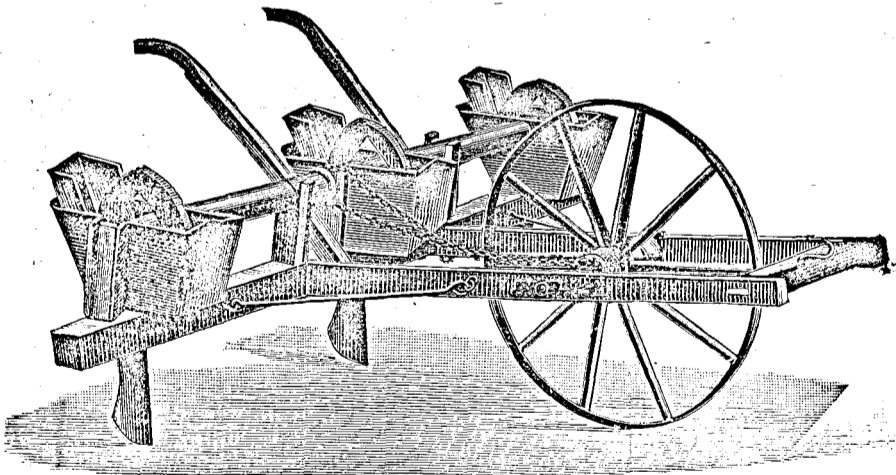
ajánlja elismert és mindenkor első díjakkal kitüntetett készítményeit

szántó és földmívelési eszközök,

Különlegességek,

váltóékék, rétboronák, kukorica vetőgépek és kapáló ékék (viszonyaink-
 nak megfelelően) igen mérsékelt árak mellett. (131. 2-4.)

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

GRAEPEL HUGÓ gép- és rostalemezgyár, malomépítészet

BUDAPESTEN, V. ker., Külső Váci-út 46. szám.

Marshall Sons & Co. Lmtd angolországi gépgyár vezérigynöke ajánl utolérhetlen szerkezetű és minőségű Marshall-féle

gőzmozgonyokat és gőzeséplőgépeket,

(30. 4-12.)

szabadalmazott kombinált gabona- és lóherceséplőgépeket

két cséplődobbal,

szabadalmazott gabonacéplőgépeket kombinálva kukorica-morzsolóval, GIBAS-féle szabad. kazalozókészüléket (golyát), — HARRISON-féle „Albion” őrlőgépeket.

Malomépítészeti osztályom elvállal gazdasági malmok, magas-, félmagas és vasmalmok teljes berendezését és takarmánykamrák felállítását — Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Legjobb gazdasági, vetemény- és virágmagvak kaphatók

TAUFFER FERENCZ utódánál

KOLOZSVÁRT, BELKÖZÉP-UTCZA 5.
(40. 14-53.) Telefon: 201. sz.

Nagy raktár Gazdasági gépekből, Mc. Cormick-féle kaszáló és aratógépek, továbbá kerékpárok, villamos csengők és összes részei, gabona-zsákok stb. stb.

KIS KÉZI VETŐGÉP EGÉSZ ÚJAN IGEN OLCSON ELADÓ. CZIM A KIADÓDAN.

(XXX.)

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szálmakazalozók, továbbá járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill“
legjobb sorvetőgépek, szecsakavágók, répavágók, kukorica-morzoelő, daráló, őrlő-malmok, egytetemes aczél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegysékek kiadása ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

(33 III. 2-18.)

Magyar tenyészvikák
kiválóan fejlettek és edzetek.

Továbbá:

Piros, korán érő tavasz buza
Legkorábbi, bőtermő duppai zab
Törpe, fehér bokorbab,
Prairie királyné óriás tengeri
Legkorábbi székely tengeri (64. 2-4.)
Alcsuthi piros korai tengeri.

Ötven kilós zsákokban, nagy mennyiségben is kapható

Gróf Teleki Arvédur
drassói uradalmában, u. p. Koncza.

ELADÓ
egy két utcára nyílló egy emeletes **UJ HÁZ**, 4 évig adómentes.
Kolozsvárt, Trencsintér 13. (fapiacz-sor.)
Ára 33,000 forint,
parkettes szobák, vízvezeték és kanalizáció.
Házbér jövedelem egy évre 2586 frt.
Értekezni lehet:
Bethlen-uteza 3. szám alatt.
(99. 5-6.)

SZIVATTYUK mindenmü házi és nyilvános czélokra, a mezőgazdaság-, építkezés és iparnál

MÉRLEGEK legujabb javított rendszerü tizedes, százados és hídmerlegek, fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari czélokra

A BOWER BARFF-féle szabadalmazott inoxydálási módszer szerint

EMBERMÉRLEGEK, MÉRLEGEK házi használatra

= inoxydált szivattyuk = rozsdá ellen védve.

Szivattyu- és gépgyártási betéti társaság.

W. GARVENS, Wien, I. Schwarzenberg-gasse 6.
I. Wallfischgasse 14.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

(87. 6-26.)

MALOM-BERENDEZÉSEKET,
valamint egyes malomgépeket, vizeskereket, turbinákat, közlőműveket stb. gyárt és szállít

WÖRNER J. ÉS TÁRSA
malomépitészeti gépgyára és vasöntője
(102. 4-26.) **Budapesten,**
Külső Váci-út 54. szám.

Egészen új magburgonya!

Gáspár-féle „Székely kincs“ két kitünő faj keresztezéséből nyert korai rózsaszín kivi burgonya, mely mesés bőtermősége és betegségellentálló képességénél fogva eddig páratlanul áll. -- A gumó alakja: kivi. Színe: szép rózsaszín. Húsa: sárga. Érési ideje: július közepétől váltva érik, de azért májusig esirázatlanul eltartható. Mint kitünő csemegé és leghálásabb gazdasági faj méltán nevezhető a jövő burgonyájának. 50 Ko. 6.50, 25 Ko. 3.60, 10 Ko. 2.-, 5 Ko. 1.20.

Kapható: GÁSPÁR ANTAL gyümölcstelepen Maros-Vásárhelyt. (110. 4-4.)

Nöthling Vilmos
 magkereskedésében
Budapest
Calvin-tér 9. sz.
 szerezhető be a legmegbízhatóbb
 s legkitűnőbb minőségű
 gazdasági
kerti vetemény
 és virág magvak.
 (95. 5 6.)
 Árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

Egy mtr uj minta jó mosó karton	-13 kr.
Egy mtr francia atlasz szatin	-35 kr.
Egy mtr francia jó mosó karton	-22 kr.
Egy mtr ruhaszövet	-24 kr.
Egy mtr ruhaszövet divatos 120 cm széles	-48 kr.
Egy mtr ruhaszövet angol 120 cm széles	-85 kr.
Egy mtr zeffin és szöttes	-20 kr.
Egy mtr fulárd szatin	-12 kr.
Egy mtr siffon	-15 kr.
Egy vég rumburgi vászon	5 50 kr.
Egy vég kreász vászon	4 50 kr.
Egy garnitúra 6 személynek damaszt teríték	3 20 kr.
Egy garnitúra 6 személynek kávé teríték	1 40 kr.
Egy garnitúra 2 ágú és asztal bordó terítő	4 40 kr.
Egy bordó függöny	1 30 kr.

Verseny-

Egy pár gyermek félczipő	50 kr.
Egy pár magas száru bőrczipő	95 kr.
Egy pár női bőr czugos czipő	2 40 kr.
Egy pár női zergebőr czugos czipő	3 70 kr.
Egy pár női lakbőr czugos czipő	3 90 kr.
Egy pár női kesztyű bőr czugos czipő	4 40 kr.
Egy pár női kivágott fényes bőr czipő	1 50 kr.
Egy pár női kivágott lakbőr czipő	1 80 kr.
Egy pár férfi czugos bőrczipő	2 50 kr.
Egy pár férfi czugos borjubőr czipő	3 20 kr.
Egy pár fiu czugos bőrczipő	2 40 kr.
Egy pár fiu hegyászó bőrczipő	3 20 kr.
Egy pár gyermek hegyászó bőrczipő	1 70 kr.
Egy pár leány hegyászó bőrczipő	2 20 kr.
stb. stb.	

KOHN LAJOS ÉS TÁRSA

Kolozsvárt, Wesselényi Miklós (belhid-utca) 24 a posta-palota mellett.

Árjegyzék

Egy fiu posztó kalap	70 kr.
Egy fiu finomabb posztó kalap	1 40 kr.
Egy férfi lágy posztó kalap	95 kr.
Egy férfi lágy finomabb posztó kalap	1 70 kr.
Egy kemény posztó kalap	1 80 kr.
Egy kemény finom posztó kalap	3 00 kr.
Egy férfi Siffon ing	95 kr.
Egy férfi Siffon ing finomabb	1 45 kr.
Egy férfi Siffon ing legfinomabb	2 00 kr.
Egy férfi Siffon ing selyem elővel	1 90 kr.
Egy női Siffon ing	60 kr.
Egy női Siffon ing finomabb	1 30 kr.
Egy gyermekocsi négy kerekű	5 20 kr.
Egy utazó kosár	3 80 kr.
(108. 4-4.)	stb. stb.

Különlegességek.

Egy pár női chevrabőr félczipő	3 60 kr.
Egy pár női chevrabőr czugos czipő	5 40 kr.
Egy pár női chevrabőr fűdzős deladu	4 50 kr.
Egy pár női chevrabőr gombos czipő	4 60 kr.
Egy pár női fényes zerge fűdzős czipő	4 20 kr.
Egy pár női fényes zerge gombos czipő	4 40 kr.
Egy pár női fényes zerge félűdzős czipő	2 80 kr.
Egy pár női fényes zerge félgombos czipő	3 00 kr.
Egy pár férfi karlsbadi czugos czipő	4 50 kr.
Egy pár férfi kesztyűbőr czugos czipő	4 80 kr.
Egy pár férfi hegyászó bőrczipő	4 70 kr.
Egy pár férfi chevrabőr czugos czipő	6 20 kr.
Egy pár férfi lakbőr hegyászó czipő	5 40 kr.
Egy pár férfi lakbőr czugos czipő	4 80 kr.

Monogrammok és himzésekhez a legújabb minták jutányosan előnyomattatnak. Gyári-raktár vízmentes ponyvákól.

Gyümölcsfák

minden nemei, továbbá rózsza és fenyőfák sok szép válfajban kaphatók

PETROVAY GYÖRGY

immár 31 év óta előnyösen ismert faiskolájában a fák minőségéhez mért méltányos áron

Nagy-Kürüben (Jász Nagy-Kun-Szolnokmegye).

Árjegyzék bérmentve küldetik.

(100. 5-6.)

Egy és többvasú egyetemes
ACZÉLEKÉIM és TALAJMIVELŐ
 eszközeim olesó ár, elsőrendű
 minőség és czélszerű szerkezetüknél
 fogva ország-szerte legjobb hírnévnek
 és kelendőségnek örvendenek minél
 fogva gyártmányaimra a t. gazdaközön-
 ség figyelmét felhívom.
 Árjegyzékekkel és árajánlattal szívesen szolgálok.

Bächer Rudolf
 es. és kir. kizárólagos ekegyára Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.
 Magyarországi vezérképviselő:
S z ü c s Z s i g m o n d.

1898. Eperjesen, állami arany érem.

Az „UNICUM-DRILL“ egyetemes sorbavetőgép sokoldalú használhatóságánál, czélszerű és egyszerű szerkezeténél fogva egész Európában a legjobb hírnévnek és a legnagyobb kelendőségnek örvend, minélfogva az összes eddigi vetőgépek között az első helyet foglalja el.

Árjegyzék és bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

MELICHAR FERENCZ
 (26. 6-12.) es és kir. szabad. kizárólagos vetőgépgyára
 BUDAPEST, VI. kerület, Nagymező-utca 68. szám.

STANDARD
 életbiztosító Társaság Edinburghban, Angolhon.
 Alapított 1825.
 Magyarországi fiók:
Budapest, V. ker., Fürdő-utca 4.

Évi bevétel	27,500,000 korona
Kiutalt nyereséyrészek	150,000,000 „
Vagyon	220,000,000 „
Halálesetek folytán kifizetve	450,000,000 „

A „Standard“ kötvényeinek nevezetesebb előnyei:
 Kétségtelen biztonság. Alacsony díjak. Szabad világgötvények. Kötvények érvényben tartása díj-fizetések elmulasztásánál. Tőkésítés és előre megállapított visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egyévi fennállás után. Szabad háború biztosítás népfelkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.
 Erdélyrészi vezérügynök:
Kauntz József úr
 (129. 2-2.) Kolozsvár, Rózsa-utca.

Megvételre kerestetik:
 10000 drb akác, 5000 drb vadgesztenye,
 3000 drb dió, 8000 drb boglár (platan) és 2-3000 drb fenyő csupán 1-1 éves csemete.
 Mielőbbi ajánlatok az ár megjelölése mellett Vármegyei Gazdasági Egyesületi Titkársághoz Szolnokra kéretnek. (135. 1-2)

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani a a beltorda-utcai róm. kath. Lyceum-épületben levő

kárpitos butoraktáromat,

hol állandóan készletben tartok teljes lakberendezéseket, ugyszintén egyes butoradarokat, mint szekrények, heverő diványok, lószőr, afrik- és ruganyos-matráczo-
 kat, tükröket és képeket stb. a legolcsóbb árak mellett. - Elvállalok mindennemű kárpitos munkát úgy helyben, mint vidéken. Átalakításokat is izlésesen és
 jutányos árban a legújabb rajzok szerint saját műhelyembe készítek. Továbbá a legújabb szerkezetű és összezsugorható ággyalakkal --- diványok és fautelek s a leg-
 újabb tábori ággyakat sodronybetéttel, különösen becses figyelmükbe ajánlva s pártfogásukat kérve, vagyok

NEUMANN M. MÉRTÉK-OSZTÁLYÁBÓL.

BUDAPEST, IV. ker. Múzeum-körút I. szám.

BÉCS, I. Kärtner-strasse 19.

Erdélyrészi főtelep Kolozsvár FŐTÉR 14.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, miszerint a közelgő **TAVASZI** és **NYÁRI** idényre a legújabb **BELFÖLDI**, valamint **ANGOL- és FRANCZIA** gyártmányu szövetek felülmúlhatatlan nagy választékban készletben vannak:

Műhelyemben **CSAKIS ELSŐRENDŰ KIPRÓBÁLT SZABÁSZOK**, valamint ugyanolyan **MUNKÁSOK** vannak alkalmazva.

A szövetek minőségéért, tartósságáért, valamint a szín valódiságáért teljes felelősséget vállalok.

Nálam készült ruhák mindenkor **DIJTALANUL** javíttatnak.

(86 6-6.)

NEUMANN M.

Alapított 1869-ben. — Cs. és kir. udv. szállítók.
RAKTÁRAK:
KOLOZSVÁRT, **MAROS-VÁSÁRHELYT,**
 Unió-utca 5. Szentgyörgy-utca 2.

Mestitz Mihály és fiai

*Első maros-vásárhelyi butor- és építészeti asztalos munkák gyára
 gőzerőre berendezve, kárpitos és díszítő műhelyek.*

A m. kir. államasutak kolozsvári, aradi, debreczeni, szegedi, zágrábi, miskolci és budapesti üzletvezetőségeinek szállítói.

Nagy raktár *saját készítményű fa- és kárpitos butorokból,* függöny és szőnyegekben.

Olcsó árak, szolid munka, pontos kiszolgálás.

Kitűnő minőségű száraz amerikai parkettek jutányos árban.

(138. 1-3)

Fejedelmi vörösbort csakis a hires Carbenet vagy Merlot szőlő adja,

ne mulassza el tehát senki ezen ritka alkalmat és rendeljen, mert ily rendkívül erős és buja növésű 2-3 éves fajtisza, szokványos gyökeres vessző 10 frtért, sima 3 frt 50 krért nem mindenkor kapható.

Van továbbá még sima Olasz rizling, Barsi fehér, Furmint, Oporto, Nagy burgundi, Kadarka nemes, ezre 3 frt, Mézes, Ezerjő, Zöld sylvani ezre 3 frt 50 kr., Fehér dinka, Kövi dinka és Szlankamenka 4 frt 50 kr. csomagolás nélkül, jég- és peronospora-mentes, fajtisza.

Szíves megrendeléseket kér: (136. 1-3.)

Michl István mintaszőlőtelep-tulajdonos,
Tata-Tóváros.

Sima és gyökeres csemege-vesszőről szóló árjegyzékért tessék hozzám fordulni.

A Carbenet és Merlot szőlővessző teljesen elentáll a filoxerának.

KUT SZIVATTYUK és ÉPÍTÉSI SZIVATTYUK!

Kolozsvári vízvezeték- és csatornázási vállalat

Bányai K. és Társai

bejegyzett cég.

Iroda, műhelyek- és raktárak:

KOLOZSVÁR, főtér 18. szám. Telefon 324. szám.

Elvállalunk ugy helyben, mint vidéken is, magánházakban, uradalmak és kastélyokban a legújabb modern kivitelben, a legmesszebb menő műszaki berendezéseket, bármily nagyságban, valamint a régebben berendezetteknek a mai korszerűt átalkatását és javítását teljes garantírozás mellett a legolcsóbb árakon.

Létesítünk fürdő-telepeket, egészségügyi berendezéseket a legújabb találmányok szerint, klosetteket fűtés és világítási készüléket, melegvíztelepeket, vizkutatásokat, furatásokat és alagsóvezetéseket a saját rendszerünk szerint.

Készítünk tűzoltó fecskendőket, felszereléseket, szivattyukat, házi és kerti fecskendőket minden alakban és nagyságban.

A legelsőrangú gyárakkal levő előnyös összeköttetések folytán a legjutányosabb árak mellett vállalkozunk és szállítunk.

Költségvetés és tervezeteket díjmentesen készítünk ugy a helyi mint a vidéki megbízóinknak.

Kérve kiterjedt vállalatunknak pártfogását és becses megrendelését is.

Kolozsvári vízvezeték és csatornázási vállalat
Bányai K. és társai
 Kolozsvár. főtér 18. sz. Telefon 324. szám.

(143. 1-10.)

TŰZOLTÓ FECSKENDŐK és FELSZERELÉSEK!

Eladó szőlő-oltványok és kiténő

asztali **Ó-** és **Új** hegyi borok nagy mennyiségben.

Gyökeres oltványok: Bakar piros, Erdei fehér, Bácsó vagy Juhfark, Portugizi, Olasz Rizling, Rajnai Rizling, Ropogós gyöngy, Madeleine Angevine, Madeleine royal ezre 120 frt első osztályu, II-od osztályu 60 frt. Sima zöld oltvány ugyanezen fajokból ezre 80 frt első oszt., II-od osztály 50 frt, mind Rip. Portalis alanya vannak oltva, kapható nagy mennyiségű Othello sima vessző ezre I oszt. 10 frt, II oszt. 6 frt.

Megrendeléseket elfogad:

(115. 3-10.)

Sándor József Bihar-Diószegen.

Eladó szőlővessző.

az erd. róm. kath. status radnóthi uradalmában megrendelhető:

Sima vessző (őszi szedés).

Rajnai Rizling	— 25,500 drb, ezere	= 4 frt.
Olasz Rizling	— 500 " "	= 4 frt.
Alex. Muskotály	— 10,000 " "	= 5 frt.
Croquan muskotály	— 2,500 " "	= 6 frt.
Som	— 6,500 " "	= 5 frt.
Hazai vegyes	— 10,500 " "	= 3 frt.

Gyökeres vessző.

Egy éves.

Rajnai Rizling	— 10,000 drb, ezere	= 10 frt.
Alex. Muskotály	— 2,000 " "	= 12 frt.
Croquan Muskotály	— 1,000 " "	= 14 frt.
Hazai vegyes	— 8,000 " "	= 8 frt.

Két éves.

Rajnai Rizling	— 3,000 " "	= 14 frt.
Alex. Muskotály	— 6,000 " "	= 14 frt.

Megrendelések: „**Uradalmi intézőség Radnóth, Kis-Küküllőmegye**“ czimen küldendők.

(142. 1-3.)

A LEGJOBB MAGVAK KAPHATÓK MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari szállító,

József főherceg Ő cs. és kir. Fensége udvari szállítója, a román király Ő Felsége udvari szállítója, Ferdinánd bolgár fejedelem Ő kir. Fensége udvari szállítója, a szerb király Ő Felsége udvari szállítója, Fülöp szász-coburg-góthai herceg Ő kir. Fensége udvari szállítója

magkereskedésében

BUDAPESTEN, Andrásy-út 23-ik szám.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve

(28. 14-x.)

A ranka-mentes kizárólag erdélyi lóhere és legprimább luczernamag

a kolozs-monostori állami vetőmag vizsgáló állomás által ólomzárva a legjutányosabban beszerezhető:

Klein József és testvére

czégnél

(147. 1-3.)

M.-Vásárhelyen.

Mintázott ajánlatok kívánatra küldetnek.

Tenyészállat-árverés.

A kolozsi m. kir. állami gulyatelep tisztavérű magyar erdélyi fajta tenyészetéből származó számfeletti, illetve kisorolt 12 drb 2¹/₂ éves tenyészbika, 12 drb különböző korú tehén és 12 drb 2 éves üsző Tordán, a volt bikanevelő-telepen folyó évi április hó 22-én délelőtt 10 órakor nyilvános szóbeli árverés útján készpénzfizetés ellenében eladásra bocsájtatik.

Ezen árverésre az érdeklődők Kolozsvár felől a reggel 6 óra 11 p. induló 502. számú gyorsvonattal; Tövis—Kocsárd felől az 505. számú személyvonattal, Gyéresen át, reggel 7 óra 55 perczkor érkehetnek Tordára.

Az állatok pontos leírása a Kolozsi gulyatelep intézősége által (Kolozsvármegye, posta: Kolozs, távirda-állomás: Kolozs-Kara) az érdeklődőknek megküldetik.

Budapest, 1899. márczius hó.

(141. 1-3.)

Földmívelésügyi m. kir. minister.

Hirdetmény.

A nagyméltóságu m. kir. belügyminiszter urnak 1897. évi 49851. sz. magas rendelete folytán ez évi november 15-én a közegészségügyi hatóság által kibocsátott felszólításra való figyelemzettel felhívjuk az összes nyilvános helyiségek, nevezetesen: Irodák, kereskedések, fürdők, szállodák, vendéglők, kávéházak, pálinkamérések, magánhivatalok, iskolák, kisdédvők korházak, egyesületek tulajdonosait, illetve igazgatóit, hogy a **tüdőgümőkór** és sok egyéb **betegségek** tovább fertőzése ellen a védekezés főképp abban áll, hogy a **tüdővésztes beteg** beszáradt és **szétporlott köpete megsemmisíttessék**, hogy az a levegőbe, melyet mások beszívják, az élelmi és élvezeti cikkekre, melyek közfogyasztásra szánják, valamint a közhasználatban levő tárgyakra ne jusson.

Ezen célra egységyedül és kizárólag a valódi amerikai „Dustless” poroló anyag készült, mely megsemmisíti a port és meggátolja a bakterium továbbterjedését.

Tisztítja a levegőt!

Főlöszlegessé teszi az öntözést, sűrűsít és kefélt!

Beeresztéseket elfogad és eszközöl úgy helyben mint vidéken a **Dustless Floor Dressing Co.**

HYGIEIA pormentesítő vállalat erdélyrészi vezérképviseletévé **Kolozsvárt.**

DIETRICHSTEIN J.

Mátyás király-utca (Trandafir-ház.) Telefon 395.

Vidéki képviselők kerestetnek.

!Óvakodjunk utánzatoktól!

Ó V Á S I

A **Dustless Floor Dressing Co.** Képviseletének

Hygieia pormentesítő vállalat

Kolozsvárt.

Ugy az önök tájékoztatására, valamint rendelő

közönségük és vevőik érdekében indítva érezzük magunkat kinyilatkoztatni, miszerint az United States of North Amerika területén senkinek sincs megengedve az általunk törvényesen védett „Dustless” nevet használni

Az Egyesült Államokban ennél fogva eléggé védve vagyunk utánzatoknak ezen a néven való terjesztése ellen. Nálunk meg kell elégedniük az utánzóknak az al. — hogy anyagukat hasonló hangzású nevek alatt mint; Dustlos, Dustproof, Dustkiller stb. adják el.

Vevőink bizonyára rövid idő multán megtalálják a különbséget a valódi és utánzat között.

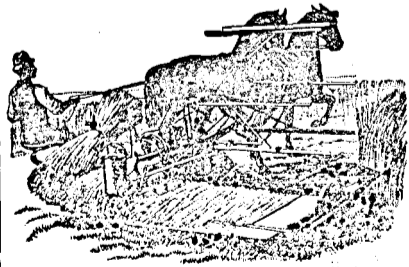
Felhatalmazzuk ezen nyilatkozatunkat tetszésük szerint nyilvánosságra hozni

Tisztelettel

Dustless Floor Dressing Co.

A. Wellisch, A. Leopold.

(79 7-26)

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 31.

Az **Adriance, Platt és Co.** new-yorki gyár világhírű „**Adriance**” kévekötő-, marokrakó-, arató- és fűkaszaló-gépeinek

magyarországi kizárólagos képviselete

Minden, a mezőgazdaság keretébe tartozó szükségletek, mint: **vetőmagvak, műtrágyák, anyagok, szerszámok, gépek stb.** legjutányosabb beszerzési forrása.

A szövetkezet alapszabályait és havonként kétszer megjelenő „**Üzleti Értesítő**”-jét bárkinél ingyen és bérmentve megküldi.

A **V. Vermorel-féle** villefranchei gyár világhírű „**Éclair**” peronospora-fecskendőinek

(32. 14-26.)

